

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

LÖSNINGSFRÄMJANDE ELLER LÖSNINGSHÄMMANDE?

En kvantitativ innehållsanalys över
nyhetsporträtteringen i Sveriges Television &
Sveriges Radio

Jesper Svensson

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	MK1500
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT/2020
Handledare:	Nicklas Håkansson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Examensarbete 15 hp
Kurs: MK1500
Nivå: Grundnivå
Termin/år HT/2020
Handledare: Nicklas Håkansson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 53
Antal ord: 12 351

Nyckelord: Inramning, analysram, lösningsorientering, ansvarstillskrivning, personifiering/medmänsklighet, konflikt, maktlöshet

Syfte: Syftet är att kartlägga hur stor närvaron av lösningsorienterad respektive icke lösningsorienterad porträttering är i SVT och SRs nyhetsinnehåll samt om, och i så fall hur porträtteringen har förändrats över tid.

Teori: Inramningsteorin varifrån en egenskapad teori presenteras angående inramningars inbördes relationer.

Metod: Kvantitativ innehållsanalys. Kodning av material sker genom en uppsättning indikatorer knutna till varje variabel/analysram. Analysramarnas variabelvärden är därmed indexvärden baserade på resultatet av kodningen av varje indikator.

Material: Två nyhetssändningar varje månad i två år för Rapport (SVT1, Sveriges Television) respektive Morgonekot (P1, Sveriges Radio). Det vill säga 96 nyhetssändningar. En analysenhet är det samma som ett enskilt inslag i dessa sändningar. Det sammanlagda materialet består av 875 nyhetsinslag.

Resultat: Någon av indikatorerna för lösningsorientering närvarade i 31,1 procent av inslagen. En fullvärdig lösningsorientering (dvs. indexvärde 1) närvarade i 1,1 procent av inslagen. I relation till övriga analysramar befann sig lösningsorientering i mitten vad gäller genomsnittligt indexvärde, 0,09 enheter på indexvärdeskalan ner till maktlöshetsramen och 0,07 respektive 0,12 enheter upp till analysramarna konflikt och personifiering/medmänsklighet. Vad gäller relationen till ansvarstillskrivning – den analysram som enligt min egenskapade teoretiska modell skulle finnas närmst lösningsorientering – var skillnaden inte mer än 0,01 enheter på indexvärdeskalan. Skillnader i indexvärden var marginella över tid, bortsett från förändringar i konfliktramen. Den teoretiska modellen vad gäller analysramarnas inbördes relationer överensstämde förväntningarna. Då lösningsorientering närvarade var sannolikheter större att indexvärdet för ansvarstillskrivning skulle öka än vad den var för maktlöshetsramen. Det ska dock understrykas att signifikansvärdena inte alltid var tillfredsställande vid dessa test.

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till de personer som har kommit med nyttiga perspektiv och inspel under uppsatsens gång. Personer vars intresseområden spänner över ett brett fält av ämnen. Albert Ström, masterstuderande i statsvetenskap, Emil Inberg, student i industriell ekonomi samt Gunnar Svensson och psykologstudenten Jenny Giang som varit bra bollplank vad gäller nyheters mottagarperspektiv.

Jag vill också rikta ett tack till min handledare Nicklas Håkansson som kommit med bra synpunkter och feedback under arbetets gång samt varit behjälplig i materialinhämtningen.

Ett stort tack riktas också till förtroendet jag fått från uppdragsgivarna Eva Landahl (Sveriges Television) och Cecilia Bodström (Sveriges Radio).

Executive summary

This thesis examines the appearance of solutions journalism in the Swedish public service news media. The scrutinized programmes are Rapport, broadcasted by Sveriges Television every day at 7:30 pm, and Morgonekot, aired by Sveriges Radio at 7 am.

Solutions journalism is a relatively new scientific field that has solely been examined concerning the audience's reception. A conclusion drawn upon every identified study in this field is that the actual appearance of solutions journalism technique in traditional news media has never been examined, at least not in the way that has been undertaken in this study. This field has yet to investigate the actual appearance of solutions journalism in traditional news media output. One reason behind this is that the research field is fairly new in media and communication studies altogether.

Thus far, previous research has only examined the relationship between solutions presentation and news not presenting solutions with its effects on the receiving audience. How big is the appearance of solutions journalism in traditional news media in reality? Has it changed over time? And how does it compare with other frames that, in theory, gradually moves away from the definition of solutions journalism?

Regarding the result, solutions journalism appears, partly or fully, in 31.1 percent of all the scrutinized news reports. All in all, the quantity of news reports (units of analysis) was 875. The practiced sample method was to randomly select two broadcasts each month for both analysed news programmes. This strategy derived from the objective to gather as a representative sample as possible. The two years that was compared was 2009 and 2019. This resulted in a total of 96 news broadcasts.

Each frame variable's value is based on a set of indicators, which are coded as 1 if the indicator's proposed statement is correct and 0 if the statement is untrue for the specific unit of analysis. Therefore each indicator is coded as a dummy variable, which values are firstly added together and later divided by the quantity of indicators to get a mean value for the variable. The value of each frame variable can thus be interpreted as an index value. When the entire coding procedure has been completed, all indexed values are being added together and then divided by the quantity of units to get a mean index value. The mean value for each frame variable will, therefore, range from 0 to 1.

The mean index value for solutions journalism was 0.14, with a marginal change over time. In comparison to the other frame variables, its mean value was not the lowest nor highest, but placed in the middle. The means of the conflict and human interest frames was 0.07 and 0.12 points above the solutions frame, respectively. The powerlessness frame had a mean index value 0.09 points lower than the value of the solutions frame. The attribution of responsibility frame had a mean index value located at 0.01 points under the mean value of solutions framing. These figures changed modestly between the two years of examination, with a bit of an exception regarding the conflict frame, which

varied by some 0.05 points in Rapport and -0.08 points in Morgonekot in mean index value for year 2019 in comparison to year 2009.

Considering the relationships among the frame variables, my proposed model about the theoretical composition did match the correlation figures between solutions frame and the other frames of analysis. I proposed each frame variable as gradually less remote from the definition of solutions journalism, in accordance to this schema: powerlessness → conflict → human interest → attribution of responsibility → *solutions*.

However, it should be noted that the correlation figures between solutions and powerlessness and conflict, respectively, was not satisfactory as regards to its significant value. The result of the composition between the frame variables should rather be seen as an initial test that should be replicated in order to verify or deny its theoretical proposition. However, the result proposes a preliminary indication of the frame variables' mutual relations.

This thesis has been requested by the two broadcasting companies, Sveriges Television and Sveriges Radio, originating from the problem with news avoiders, whom have stated that they avoid news because of the negativity and powerlessness they feel when consuming news. Although the study does not examine the audience's responses, the result can still be seen as contradictory of the experience of some news avoiders in that the presented news content consists not just of mere problems and negativity, but actually presents some kind of solutions in less than one-third of all news reports. Whether this figure, or its complete mean index value of 0.14, is considered as not high enough, I leave to the reader, journalistic professionals and particularly the representatives on Sveriges Television and Sveriges Radio to decide.

Hypothetically, the figures would change if the study was to investigate the audience's perceived news frames when receiving the same material. Likewise, the result could have been different if the study was to include the reported issues. The objective of this study has solely been to examine the *manifest* frames spotted in the news presentation, independent of the reported issue and its reception among the audience.

Innehåll

1. Introduktion	6
2. Bakgrund	8
2.1.1 <i>Uppdragsbeskrivning</i>	8
2.1.2 <i>Lösningsorienterad journalistik – en bred och växande rörelse</i>	8
2.1.3 <i>Public services roll och (o-)förenligheten med lösningsjournalistik?</i>	9
2.2 Inramning & lösningsjournalistik – hur de relaterar till syftet	10
2.3 Syfte & frågeställningar	12
3. Litteraturoversikt	14
3.4 Nyhetseffekter i teorin – ett dynamiskt förhållande	14
3.4.1 <i>Journalistik och publik i samspel</i>	14
3.4.2 <i>Lösningsorienterad nyhetspresentation</i>	15
3.4.3 <i>Grad av lösningsorientering</i>	15
3.4.4 <i>Teoretiska konsekvenser vid utebliven lösningspresentation</i>	17
3.4.5 <i>Ett public service för alla – lösningsjournalistikens potential</i>	18
3.4.6 <i>Nyhetsvärdering – vilka nyheter sänds?</i>	19
3.3 Nyheter i empirin – inramning & effekt	19
3.3.1 <i>Nyheters porträttering</i>	19
3.3.2 <i>Effekter av nyheters porträttering</i>	20
3.3.3 <i>Två områden möts – studiens betydelse</i>	21
4. Metod	22
4.1 Design, urval & genomförande	22
4.2 Operationaliseringar	23
4.3 Viktiga metodologiska problem	26
5. Resultat	28
5.1 Redovisning	28
5.1.1 <i>Frågeställning 1</i>	28
5.1.2 <i>Frågeställning 2</i>	30
5.1.3 <i>Frågeställning 3</i>	31
5.2 Analys	32
6. Diskussion	35
6.1 Presenterad kontra upplevd lösning & förslag på framtida forskning	35
6.1.1 <i>Lösningsorientering – relationen till public services nyhetsjournalistik</i>	38
6.3 Slutsats	39
7. Referenser	41
7.1 Litteraturförteckning	41

7.2 Webbssidor	43
8. Appendix	45
8.1 Protokoll innehållsanalys.....	45
8.2 Skillnad mellan svininfluensan 2009 och Corona 2020 i mediebevakning.....	48
8.3 Övrig resultatredovisning	48

Figur- & tabellförteckning

Figur 3.1 – Nyheter tillkomst, presentation och påverkan.....	14
Figur 3.2 – Den kontextuella presentationens tre ben	15
Figur 3.3 – Analysramarnas placering.....	16
Tabell 5.1 – Lösningorienterade inslag i Rapport & Morgonekot.....	28
Tabell 5.2 – Genomsnittligt värde för varje analysram	29
Tabell 5.3 – Genomsnittligt värde för varje analysram i Rapport respektive Morgonekot.....	29
Tabell 5.4 – Genomsnittligt värde för varje analysram per program och år.....	30
Tabell 5.5 – Närvaron mellan variabler.....	31
Tabell 8.1 – Mediebevakning svininfluensan kontra Corona.....	48
Tabell 8.2 – Genomsnittligt värde för varje analysram (exklusive A4)	48
Tabell 8.3 – Samnärvaron mellan teoretiskt skilda indikatorer.....	48
Tabell 8.4 – Korrelationstest mellan teoretiskt skilda indikatorer.....	49
Tabell 8.6 – Analysramarnas tidsåtgång (SR).....	49
Tabell 8.5 – Analysramarnas tidsåtgång (SVT)	49
Tabell 8.7 – Genomsnittsnärvaro för respektive indikator/nyhetsprogram.....	49

1. Introduktion

Hur porträtteras innehållet i Rapports (SVT) och Morgonekots (SR) nyhetssändningar? Stannar presentationen vid att endast rapportera om problem och konflikter eller görs någon analys vad gäller ansvarsutkrävande, sammanhangsbeskrivning och eventuella lösningar? Detta är frågor som denna undersökning vill svara på.

Från aktörer världen över har det vädrats ett missnöje över att nyheter bara rapporterar om problem utan att presentera eventuella lösningar över dessa. Resultat från tidigare forskning tyder på att en konflikt- och problemcentrerad presentation bidrar till att mottagarna väljer bort nyheter på grund av en upplevd negativitet och maktlöshet. Det kan i sin tur påverka förtroendet för traditionell journalistik och samhällsinstitutioner i vidare bemärkelse samt äventyra medborgares engagemang, företagsamhet och delaktighet i samhällsfrågor.

Relaterat till bristande förtroende för traditionell journalistik har vi sett hur alternativa källor för informationsinhämtning bidrar till en olikartad verklighetsuppfattning (Strömbäck, 2018). Vad vi betraktar som sanning och verklighet riskerar att bli relativa fenomen vilket i sin tur kan skada konstruktivitet och saklighet i politik- och samhällsdiskussionen.

En stor del av tidigare forskning kring journalistisk inramning, det vill säga hur nyhetsmaterial framställs, baseras i USA och har ännu inte anammat lösningsorienterad inramning i sina undersökningar. Därför finns det stor relevans i att kvantitativt kartlägga hur nyheter framställs i relation till lösningsorientering i allmänhet och bland svenska nyhetsförmedlare i synnerhet, vilket är utgångspunkten för denna studie. Om tendenserna tycks vara att nyheter har en konflikt- och problemcentrerad presentation kan det riskera liknande konsekvenser som nämndes ovan. En lösningsorienterad presentation frångår inte journalistiska ideal utan stärker dem genom att innefatta alla dess nyanser och aktualiserar journalistikens samhällsfunktioner än mer, menar dess företrädare. Seán Dagan Wood, VD för det nyhetsförmedlande magasinet Positive News (u.å.), sammanfattade det såhär:

Its [media's] goal isn't to inoculate people from society's many problems or to blithely make them feel better about the world. It's to provide society with the information it needs to self-correct (Dagan Wood, 2014).

Hur stort är då inslaget av lösningsorienterad journalistik? Detta har tidigare inte undersökts utan missnöjet som framförts är grundat i oprecisa observationer och subjektiva upplevelser. Därför är det viktigt att genomföra en kartläggning över hur det *faktiskt* ser ut. Skulle det visa sig att den lösningsorienterade journalistiska presentationen är förhållandevis frånvarande bekräftar det förespråkarnas upplevelser. Men skulle det visa sig att lösningsorienterad presentation i realiteten faktiskt är mer närvarande än vad de hävdar är korrelationen mellan samtida nyhetsmediers negativa

porträttering och publikens upplevelser av negativitet och maktlöshet grundlös. Åtminstone om de hänvisar till inramningarnas kvantitet.

Min undersökning gör inte anspråk på att analysera effekterna av nyhetspresentation utan stannar vid att deskriptivt redogöra för hur de porträtteras i allmänhet. Detta görs genom en kvantitativ innehållsanalys av nyhetspresentationen i Rapport (SVT1) i Sveriges Television och Morgonekot (P1) i Sveriges Radio.

Lösningsorienterad journalistik är ett förhållandevis nytt område inom medie- och kommunikationsforskningen. Denna inramningsteknik består av i huvudsak tre delar: kontextbeskrivning, ansvarsutkrävande samt förslag på lösningar och förbättringar. Hittills har undersökningar gjorts över vilken påverkan lösningsorientering i nyhetspresentationen har på mottagarna i relation till attityd, upplevelse och beteende. Den innehållsanalytiska forskningen av nyhetsmaterial har dock inte undersökt vilket utrymme lösningsorienterad presentation i praktiken får i etablerade nyheter. Denna studie ämnar att fylla glappet som uppstått mellan den effektmätande och den innehållsanalytiska forskningen.

Uppsatsen disponeras utifrån sju delar. Första delen är en introduktion till uppdragsbeskrivningen, public services roll, lösningsorienteringens framväxt samt en presentation av studiens syfte. Därefter följer två delar som introducerar tidigare relevant litteratur. Den första ger en teoretisk översikt över samspelet mellan nyhetspresentation och mottagareffekter. Den andra redogör för empiriska resultat. Därefter följer en metodbeskrivning. Del fem presenterar resultatet från studien, följt av en analys som kopplar resultatet till tidigare litteratur och teori. Som avslutning förs en diskussion över undersökningens bidrag, förslag på framtida forskning och avslutande reflektioner.

2. Bakgrund

2.1.1 Uppdragsbeskrivning

Uppsatsen skrivs på uppdrag av Sveriges Television och Sveriges Radio. Den grundar sig i problematiken som beskrivits i Reuters Digital Report 2019. Däri rapporteras att 22 procent av Sveriges befolkning undviker nyheter. Den största delen av dessa väljer bort nyheter med motiveringen att de upplever negativitet eller en känsla av att de inte kan göra något åt det som rapporteras (Newman, 2019:25).

En potentiell orsak till detta som uppdragsgivarna nämner är att journalistiken har en benägenhet att fastna i en ”problembeskrivning” (Landahl & Bodström, personlig kommunikation, 2020 [från projektkatalog]). Det de eftersöker är en deskriptiv kartläggning över hur deras nyhetsinnehåll presenteras i Rapport 19:30 (SVT1) och Morgonekot 07:00 (P1). Jag kommer att undersöka hur stor fördelningen i genomsnitt är av olika journalistiska gestaltningar för att på så vis ge en nulägesrapport och analys över nyhetsrapporteringen som SVT och SR kan utgå ifrån i sitt fortsatta arbete.

I uppdragsbeskrivningen efterfrågas också en analys av innehållet på svt.se och sverigesradio.se. Detta genomfördes emellertid inte med anledning av ett sådant tillägg hade krävt en alltför omfattande kodningsprocess i relation till tidsbegränsningen. Dessutom föreslogs att det skulle ske under en tvåveckorsperiod och med hjälp av ett redan konstruerat analyschema. Jag har valt att inte heller tillämpa dessa förslag. Orsaken till det är de brister som identifierades vad gäller risk för missvisande resultat och godtycklig kodning. Dessa resonemang samt det analyschema som infogats i dess ställe redovisas i detalj i metodavsnittet.

2.1.2 Lösningsorienterad journalistik – en bred och växande rörelse

Forskningen om lösningsorienterad journalistik och dess effekter är ett relativt nytt fält inom medie- och kommunikationsforskningen. Det kan illustreras genom att samtliga identifierade undersökningar som behandlar lösningsorienterad journalistik är författade inom den senaste tioårsperioden (se Gyldensted, 2011; Curry & Hammonds, 2014; Curry, Stroud & McGregor, 2017; McIntyre & Sobel, 2017; McIntyre, 2019). Det ska dock poängteras att röster om den journalistiska produktens omstrukturering för att förhindra en enbart problematiserande porträttering har lyfts i tidigare litteratur. Rosen (1996:83-85) menar exempelvis att journalistikens demokratiska roll hade kunnat fullgöras genom att i högre utsträckning presentera nyheter på ett sätt som ger incitament till samhällsengagemang.

Vad gäller traditionell nyhetsmedia hävdar förespråkarna för lösningsorienterad journalistik att lösningsorientering ännu inte fått något stort genomslag inom dessa verksamheter (Dagan Wood, 2014). Att det väntas ske är inte heller säkert (eller kanske ens önskvärt, eftersträvansvärt eller ändamålsenligt). Dock har lösningsorienterad journalistik så smått och bland vissa redaktioner fått genomslag även inom traditionell

nyhetsmedia. New York Times har skapat en egen lösningsinriktad del som de kallar Fixes (u.å.) och lösningsorienterad porträttering tycks också ha fått genomslag bland nyhetspresentatörer inom danska DR (McIntyre, 2019).

Därutöver finns det numera nystartade nyhetsförmedlare och internetsidor som använder sig av en lösningsorienterad rapportering i varje världsdel (Dagan Wood, 2014). En av de mer framgångs- och inflytelserika organisationerna i denna rörelse är Solutions Journalism Network (u.å.[A]). Denna organisation arbetar aktivt för att influera journalister att anta en mer lösningsorienterad rapportering världen över och har fått mest betydande gehör i USA.

Viljan och efterfrågan till ett ökat inslag av lösningsorienterad journalistik är därmed något som vuxit och fått internationellt genomslag under senaste tiotalet år. Främst i form av nystartade organisationer som arbetar för detta ändamål men också successivt inom vetenskapen och mer traditionella nyhetsmedier.

2.1.3 Public services roll och (o-)förenligheten med lösningsjournalistik?

Public service¹ ska bedriva sin verksamhet präglad av mångsidighet och med krav på saklighet, opartiskhet och i oberoendeställning gentemot yttre intressen annat än att arbeta i ”allmänhetens tjänst” (Förvaltningsstiftelsen, u.å; SVT, u.å.). Verksamheten är därmed inte riktad till någon enskild målgrupp utan arbetar för att nå ut till alla medborgare och fyller därmed en viktig samhällsroll genom sin stora utbredning och sitt genomslag. Hur olika typer av inramningstekniker i nyhetsrapporteringen överensstämmer public service-journalistikens högt ställda krav och ideal är därmed inte specificerat. Åtminstone inte i relation till de allmänna riktlinjer som de arbetar efter.

Synen på lösnings- kontra problemcentrerad nyhetspresentation är tudelad. Det finns de som menar att det finns en demokratiskt viktig funktion inom en del kontexter med att exempelvis porträttera nyhetsmaterial i form av konflikt mellan två parter (Cottle & Rai, 2006:184). Det förtydligar verkligheten för medborgarna som sedermera ska ta ställning och utkräva ansvar för den ena eller andra parten i samband med allmänna val.

Företrädare för den lösningsorienterade journalistiska tekniken vill dock hävda motsatsen. Snarare än att begränsa verklighetsbilden menar de att en lösningsorienterad journalistik ger en mer rättvis, framtidsresonerande och kontextuell verklighetsskildring som annars saknas (Solutions Journalism Network, u.å.[B]). Dessutom hävdar de att

¹ Definierat utifrån en svensk kontext. Svensk public service kan brytas ned i tre olika stiftelseägda företag: Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Utbildningsradion AB (UR), vars verksamheter finansieras av skattebetalarna (myndigheten för press, radio och tv, u.å.). Vartdera företaget tillser olika ändamål, vad gäller exempelvis innehåll och format. De ändamål som omfattar samtliga företag är deras oberoende som granskande instans med syfte att rapportera sakligt, opartiskt, värna mångfald och stå ”i allmänhetens tjänst” (Weibull, Wadbring & Ohlsson, 2018:150–154). Verksamheten är inte baserad på kommersiella intressen och styrs med det inte i vinstdrivande syfte.

istället för att frånga viktiga journalistiska principer anammar en lösningsorienterad inramningsteknik dessa principer till fullo (något som också bekräftats i en experimentsstudie av publikens perception vid konsumtion av lösningsorienterad journalistik [McIntyre, 2019]). Dagan Wood summerar funktionen av lösningsorienterad journalistik, både i form av journalistiska ideal och publikuppfattning, såhär:

...a more positive form of journalism will not only benefit our well-being, it will engage us in society and it will help catalyse the potential solutions to the problems that we face. And it's good for journalism as well. It strengthens journalism's commitment to truth by giving a fuller picture and it commits journalism to its fundamental ethics, such as minimizing harm (Dagan Wood, 2014).

Enligt förespråkarna för lösningsorienterad journalistik ger en sådan inramningsteknik därmed i huvudsak två positiva bidrag. För det första ett främjande till samhällsengagemang och ökat välmående. För det andra en journalistik som anammar professionens samtliga principer, ideal och funktioner.

En lösningsorienterad journalistisk nyhetspresentation har dock två huvudsakliga problem knutna till sig. För det första riskerar en kontextualisering och förslag på lösningar att varje nyhetsinslag tar mer utrymme av programtiden och kräva en mer omfattande bakgrundsresearch. För det andra riskerar en kontextualisering att anklaga nyhetsförmedlaren för opartisk och icke-objektiv rapportering. Detta är två anledningar till varför nyhetsmedier överlag tenderar att använda sig av en episodisk rapportering (det vill säga en icke-kontextuell avrapportering av en enskild händelse) (Iyengar, 1991:14).

Rapport och Morgonekot har en tabblåagd tidsbegränsning på sina sändningar. Dessutom strider anklagelser av opartisk och icke-objektiv rapportering mot public services ideal. Därför skulle en lösningsorienterad journalistisk presentation kunna vara oförenlig med public services nyhetsjournalistik.

2.2 Inramning & lösningsjournalistik – hur de relaterar till syftet

En artikel som en stor del av tidigare litteratur (Matthes, 2009:354-355) hänvisat till i sin definition av inramning² är författad av Entman:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described (Entman, 1993:52).

² Med hänvisning till språklig variation används begreppen *porträttering* och *gestaltning* som synonymer till inramning uppsatsen igenom.

Vid en analys av medieinnehåll ligger därmed fokus på att analysera hur avsändare av innehåll porträtterar detta material i relation till urval och fokus.

Inramningsteorin härstammar från dagordningsteorin, vilken hävdar att det som får störst utrymme i mediasammanhang ger en effekt på vilka ämnen och fenomen publiken uppfattar som mest angelägna (McCombs & Shaw, 1972). Inramningsteorin tar detta ett steg vidare genom att inte bara analysera vad som kommuniceras utan också *hur* det görs (de Vreese, 2005:53).

Denna uppsats kommer inte att fokusera på nyhetsvärderingens innehållsliga urval eller hur ett specifikt ämne eller fenomen framställs, utan snarare hur medieinnehåll presenteras i allmänhet. Därmed avgränsas den bredare definitionen av inramningsteorin.

En av de analysramar³ som följer på denna avgränsning är den lösningsorienterade inramningen. Definitionen av en lösningsorienterad nyhetspresentation innebär inte att problematiska, konfliktpräglade eller upprörande händelser bortprioriteras. Snarare redovisas en fördjupning av dessa händelser med efterföljande resonemang över hur de eventuellt har lösts i andra sammanhang eller genom förslag på framtida lösningar. Solutions Journalism Network definierar lösningsorienterad journalistik såhär:

Solutions journalism heightens accountability by reporting on where and how people are doing better against a problem – removing excuses and setting a bar for what citizens should expect from institutions or governments. It offers a more comprehensive and representative view of the world. And it circulates timely knowledge to help society self-correct, spotlighting adaptive responses that people and communities can learn from (Solutions Journalism Network, u.å.[B]).

Prägeln sätts därmed på *hur* ett eventuellt problem skulle kunna lösas, vem eller vilka som kan avkrävas ansvar och anammar en större helhetsbild och kontextualisering av nyhetsinnehållet.

Lösningsorientering kan kontrasteras mot presentationstekniker som i teorin responderas med en upplevd maktlöshet och negativitet hos publiken. Det vill säga en presentation som inte redovisar en kontextualisering av den enskilda händelsen, utkräver ansvar eller presenterar eventuella vägar framåt för att nå en lösning. Jag har valt fyra analysramar att ställa i relation till den lösningsorienterade analysramen, nämligen maktlöshet (Neuman, Just & Crigler, 1992:66-69 [min översättning]), konflikt, personifiering/medmänsklighet samt ansvarstillskrivning (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]). Dessa betraktas som *olika grad ifrån*

³ En specifik typ av inramning som används i analysen av ett innehåll. Abstraktionsnivån sänks därmed från en bredare teori till en undersökningsbar och specifik ram kopplad till den övergripande teorin.

definitionen av lösningsorientering (en presentation över varför, deras förhållande till varandra och operationalisering redovisas i teori- respektive metodavsnittet).

Utgångspunkten för undersökningen är att utröna hur stor halten av respektive analysram är i nyhetsinslagen i Rapport och Morgonekot. Om exempelvis de analysramar som betraktas som mest lösningsorienterade är mindre närvarande än de som betraktas som minst lösningsorienterade blir slutsatsen att nyhetspresentationen generellt är mindre lösningsorienterad. Därefter kan en diskussion föras över vilka eventuella implikationer detta kan få på publiken, journalistiken och samhällsengagemanget i vidare bemärkelse. Men studiens empiriska bidrag är *inte* att utröna konsekvenser av närvaro eller frånvaro av lösningsorienterad nyhetspresentation. Den empiriska prövningen ger endast ett deskriptivt resultat. Dess eventuella effekter utgör snarare en teoretisk motivering till studien och ger ett avstamp för vidare diskussion av resultatet.

2.3 Syfte & frågeställningar

Undersökningens syfte är

att kartlägga hur stor närvaron av lösningsorienterad respektive icke lösningsorienterad porträttering är i SVT och SRs nyhetsinnehåll samt om, och i så fall hur porträtteringen har förändrats över tid.

Undersökningen gör därmed *inte* anspråk på att utröna porträtteringen uppfattas av mottagarna – det vill säga effektmätning – utan fokuserar på hur informationen presenteras.

För att nå detta slutmål krävs svar på nedan formulerade frågeställningar. Det som är nyskapande med undersökningen är att kvantitativt analysera hur stor del av befintligt nyhetsmaterial som har en lösningsorienterad porträttering. Därför delas vardera frågeställningen upp i två kompletterande delar, en som fokuserar på lösningsorienterad porträttering isolerat och en som jämför med övriga tillämpade analysramar.

F1a. *Hur stor är den genomsnittliga närvaron av en lösningsorienterad porträttering i SVT och SRs nyhetsinnehåll?*

F1b. *Hur stor är den genomsnittliga närvaron av en lösningsorienterad porträttering i SVT och SRs nyhetsinnehåll i jämförelse med analysramar som använder sig av en gradvis mindre lösningsorienterad porträttering?*

F2a. *Hur stor har den genomsnittliga närvaron av en lösningsorienterad porträttering i SVT och SRs nyhetsinnehåll varit historiskt?*

F2b. *Hur stor har den genomsnittliga närvaron varit av en lösningsorienterad porträttering i SVT och SRs nyhetsinnehåll i jämförelse med analysramar som använder sig av en gradvis mindre lösningsorienterad porträttering historiskt?*

Med utgångspunkt i teorin om olika analysramars avstånd till lösningsorientering (utvecklas under rubriken 3.4.3) kompletteras undersökningen med ytterligare en frågeställning. Fokus ligger här på att ta reda på närvaron av de analysramar som teoretiskt befinner sig olika långt ifrån lösningsorienteringsdefinitionen då ett inslag innehåller en lösningsorienterad porträttering.

***F3.** Hur ser närvaron ut av analysramar som teoretiskt innehar gradvis mindre lösningsorientering då ett inslag innehåller en lösningsorienterad analysram?*

3. Litteraturöversikt

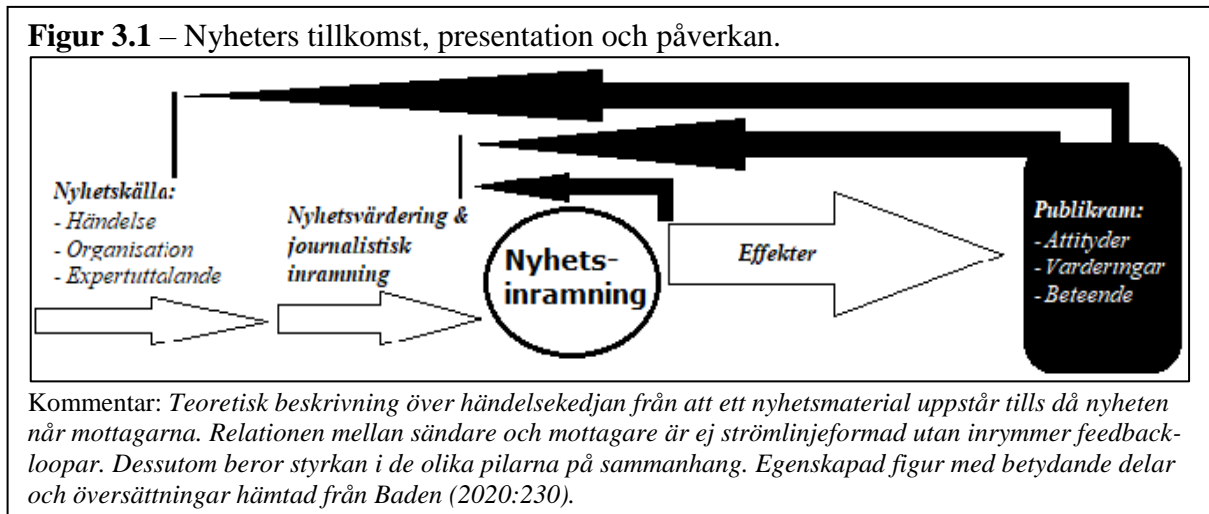
3.4 Nyhetseffekter i teorin – ett dynamiskt förhållande

Nedan presenteras först den teoretiska relationen mellan nyhetspresentation och publikeffekter i allmänhet och övergår sedan i relationen till lösningsorientering i synnerhet. Även om studien inte undersöker mottagareffekter ligger relationen mellan nyhetspresentation och mottagareffekter till grund för studiens teoretiska anspråk och motivering. Kapitlet avslutas med en kort introduktion till nyhetsvärdering och vilket typ av innehåll som i regel brukar vara mer framträdande i nyhetsmediers rapporteringar.

3.4.1 Journalistik och publik i samspel

Effekten av nyhetsinramningen beror på hur mottaglig publiken är. Publiken är inte en statisk mottagare av medieinnehåll utan är i regel också en del av populationen varifrån innehållet har sitt ursprung. Därmed har de även förutsättningar att påverka både vilket material som kommer upp på dagordningen samt journalistikens inramning av materialet (Baden, 2020:230).

Fokus i denna undersökning ligger på att beskriva den centrala delen i denna händelsekedja, nämligen produkten av den journalistiska processen. Detta innebär en kartläggning av den *nyhetsinramning* som når publiken. Dess position i relation till den övergripande teorin presenteras i Figur 1.

Precis som föreställs i Figur 1 är inte nödvändigtvis händelsekedjan mellan det som presenteras i nyhetssammanhang och dess effekt på publikens upplevelser och beteenden strömlinjeformad (Baden, 2020:230).

Den eventuella effekten beror på de individuella egenskaperna hos de mottagande individerna. Mottagarnas porträttering av verkligheten är inte alltid direkt knutet till nyheternas förmedlade inramning. Snarare kan individer komma fram till slutsatser och analyser som inte med nödvändighet har inrymts i nyhetsmediers rapportering (Entman,

1993:56). Nyhetsinramningen utgör endast en av potentiellt flera fenomen som formar publikens verklighetsuppfattning.

3.4.2 Lösningsoorienterad nyhetspresentation

Den lösningsoorienterade journalistiken utgör ett av tre ben i en kontextbaserad journalistisk rapportering (se Figur 3.2) (McIntyre, Smith Dahmen & Abdenour, 2016:1659-1651). Vad som förenar samtliga tre journalistiska tillvägagångssätt är deras fokus på kontextbeskrivning. Det som presenteras stannar inte vid en avrapportering av nyhetsmaterialet utan sätter det i ett sammanhang och redogör för eventuella framtida konsekvenser och utsikter.

Fokus i denna studie riktas mot den lösningsoorienterade tekniken. Detta på grund av att den stärkande journalistiska tekniken baseras på mer lokalt och regionalt anknutna fenomen (McIntyre m.fl., 2016:1660). Den

konstruktiva journalistiska tekniken är mer riktad gentemot de faktiska frågor som rapporteras. Den utgår ifrån att konfliktbaserade eller negativt laddade ämnen vägs upp med nyheter som rapporterar förbättring (McIntyre m.fl., 2016:1659). Eftersom denna studies utgångspunkt är att kartlägga hur nyhetsinnehåll porträtteras i allmänhet, oberoende av ämnet som avhandlas, är den lösningsoorienterade tekniken av störst relevans.

Den lösningsoorienterade journalistiken bygger vidare på den kontextuella rapporteringen genom att redogöra för vilka handlingsmöjligheter och lösningar som kan knytas till den avhandlade nyheten. Den väger inte upp innehåll som appellerar till negativitet och maktlöshet med positivt laddade inslag, liksom den konstruktiva journalistiken, utan vidgar problembeskrivningen genom att redovisa potentiella vägar framåt för att nå en lösning. Vilka ämnen som prioriteras i nyhetsvärderingen är därmed betydelselösa för analysen.

3.4.3 Grad av lösningsoorientering

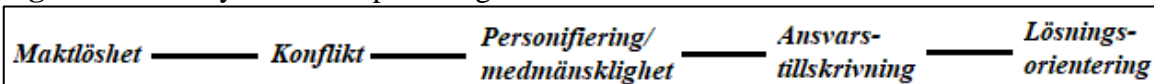
Den lösningsoorienterade journalistiken relateras i denna studie till fyra andra analysramar som befinner sig olika långt ifrån den idealtypiska definitionen av lösningsoorientering. Metoden för hur de analyseras finns beskrivet i metodavsnittet och

appendix (8.1 Protokoll innehållsanalys). I detta avsnitt läggs fokus på deras inbördes relationer och förhållande till lösningsorienterad journalistik.

Med avstamp ifrån det som redovisats tidigare kan definitionen av lösningsorientering brytas ner i tre specifika karaktäristika. De är (1) kontextualisering, (2) ansvarsutmålning samt (3) en presentation av potentiella lösningar (Solutions Journalism Network, u.å.[B]). Lösningar kan presenteras antingen i form av förslag och resonemang knutna till den specifika nyheten som avhandlas eller med referens till framgångsrika exempel.

De analysramar som relateras till lösningsorientering i undersökningen är *maktlöshet*, *konflikt*, *personifiering/medmännisklighet* samt *ansvarstillskrivning*. Den första är hämtad från Neuman m.fl. (1992:66-69) och definieras som nyheter där perspektivet för rapporteringen inte knyter an till publiken eller att publiken får upplevelsen av att de inte har någon möjlighet att påverka det som rapporteras. Resterade analysramar hämtas från Semetko och Valkenburg (2000:100) vars definitioner hänvisas till operationaliseringen av respektive analysram i Appendix (8.1 Protokoll innehållsanalys). Med utgångspunkt i de tre ovan redovisade karaktäristika kring lösningsorientering betraktas maktlöshet som mest avlägsen denna definition följt av konflikt, personifiering/medmännisklighet och slutligen ansvarstillskrivning (se Figur 3.3).

Figur 3.3 – Analysramarnas placering.

Kommentar: En egenskapad visuell beskrivning över analysramarnas positionering i förhållande till varandra. Detta i relation till den teoretiska utgångspunkten vad gäller publikens eventuella känslö- och upplevelserespons samt definitionen av lösningsorientering.

Maktlöshetsinramningen är per definition en inramning som bör appellera till en upplevd maktlöshet bland mottagarna, vilket är problematiseringsunderlaget som denna uppsats bygger på. Om mottagarna får upplevelsen av att de inte har möjlighet att påverka det som rapporteras infinner sig en upplevelse av maktlöshet. Detta minskar i sin tur incitamenten för medborgerligt samhällsengagemang (mer om detta nedan).

Konfliktinramningen ger inte något förslag på åtgärder och kontextualiserar inte heller det som rapporteras i relation till framtida åtgärder och förslag på lösningar. Å andra sidan avslår inte möjligheten till förändring genom handling och engagemang. Här ligger skillnaden mellan konflikt- och maktlöshetsinramningen. Den förra presenterar visserligen inga vägar framåt men den senare avslår i princip att mottagarna av nyhetsinnehållet kan göra något åt det som rapporteras.

En porträttering av personifiering/medmännisklighet är problembeskrivande men ger mer av en kontextuell framställning än konflikt- och maktlöshetsramarna. Ett exempel på

detta är en av frågorna som ligger till grund för kodningsprocessen: ”Uppmärksammas hur individer och grupper påverkas av det som avhandlas/problemet?” (Semetko & Valkenburg [2000:100], min översättning). Visserligen presenteras inga lösningar men inramningen ger mer av en sammanhangsbeskrivning över eventuella konsekvenser och framtidsutsikter än vad som är fallet i konflikt- och maktlöshetsinramningarna. Därför betraktas inte en porträttering av personifiering/medmänsklighet som fullt lika motsatt lösningsorientering som de två förra.

Ansvarstillskrivning befinner sig närmst lösningsorientering på grund av att den dels kontextualiserar innehållet och dels för att den uppvisar tendenser till lösningsorientering och framtidsresonemang. Ett exempel på detta är ”Påstås att folkvalda inom någon nivå har möjlighet att lindra problemet?” (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]). Definitionen av en lösningsorienterad journalistik inrymmer en presentation över ansvariga (Solutions journalism network, u.å.[B]) vilket gör att lösningsorienterad journalistik delvis omfattas av analysramen ansvarstillskrivning.

Det ska tilläggas att avståndet mellan respektive analysram inte nödvändigtvis är lika stor. Figur 3.3 redovisar teoretiskt deras inbördes positionering gentemot varandra men gör inga anspråk på att presentera det teoretiska avståndet mellan dem.

3.4.4 Teoretiska konsekvenser vid utebliven lösningspresentation

En del av tidigare forskning kring lösningsorienterad journalistik har tagit hjälp av en psykologisk teoribildning. Den menar att om medieinnehållet till övervägande del genomsyras av negativitet och konflikt får det konsekvenser på mottagarna. Detta i form av negativt känslotillstånd och upplevd maktlöshet. Något som i sin tur skulle kunna få konsekvenser för nyhetsanvändning, engagemang i samhällsfrågor, förtroendet för offentliga aktörer och nyhetsjournalistiken – och i förlängningen för demokratin (se t.ex. Cappella & Jamieson, 1996; Gyldensted, 2011; McIntyre, 2019).

En problemcentrerad nyhetspresentation riskerar att cementera mottagarna i en upplevelse av negativitet och maktlöshet. Gyldensted (2011:6;19-20) menar att en stor del av medierapporteringen är oförenligt med så kallad ”positiv psykologi” (min översättning), vilket är en forskningsgren inom psykologin som analyserar hur individer och samhällen kan utvecklas. Människor som befinner sig i en verklighet som de ständigt får upplevelsen av att den inte går att förändra eller göra någon skillnad i blir fångade i det som psykologiforskningen kallar ”inlärda hjälplöshet” (Seligman & Peterson, 2001:8583-8584).

Detta anknyter till denna studies problematisering. Reuters Digital Report 2019 uppmärksamade att nyhetsundvikare väljer bort nyheter med motiveringen att de bland annat bidrar till en upplevd negativitet och en upplevelse av att inte kan göra något åt de rapporterade problemen (Newman, 2019:25). Om sådana upplevelser bidrar

till en systematisk bortprioritering av nyhetskonsumention och minskat samhällsengagemang aktualiseras problematiken med inlärd hjälplöshet.

Vad Reuters rapport dock inte redogör för är om nyhetsmediernas porträttering är den faktiska orsaken till upplevd negativitet och maktlöshet. I teorin skulle det kunna vara så. Men det skulle likväl kunna bero på att det innehåll och de ämnen som nyhetsförmedlarna rapporterar om helt enkelt upplevs som negativt laddade. Det vill säga att ämnet snarare än porträtteringen av ämnet orsakar en upplevd negativitet och maktlöshet.

3.4.5 Ett public service för alla – lösningsjournalistikens potential

Den svenska nyhetsjournalistikens metoder för att porträttera verkligheten har varierat genom historien. I Djerf-Pierres (1996:11;161;284;306) avhandling om miljöjournalistiken mellan 1961-1994 beskrivs exempelvis hur journalistiken har förändrats. Den har gått från att under 1960-talet avhandla miljöfrågan genom enkel avrapportering till att under följande årtionden anta mer kritisk, självständig och slutligen en engagerad expertroll. Den svenska nyhetsjournalistiken av idag är i allmänhet mer tolkande – inte bara miljöjournalistiken (Roosvall & Widholm, 2019:22-23).

Även om en tolkande journalistisk presentation bör innebära mer av ett kontextualiserat innehåll har tidigare studier hävdats motsatsen. Övervägande delen av presenterat nyhetsmaterial, åtminstone i tv, tenderar att vara knutet till en enskild händelse utan att redogöra för sammanhang och dess potentiella konsekvenser (se t.ex. Iyengar, 1991:141; Semetko & Valkenburg, 2000:101). Åtminstone gäller detta i utländska nyhetsproduktioner. En av anledningarna är att nyhetspresentationen annars riskerar anklagelser om partisk och icke-objektiv rapportering (Iyengar, 1991:14). Att riskera anklagelser av icke-objektivitet och partiskhet i rapporteringen frångår public services principer och krav (Weibull m.fl., 2018:150–154). Men att en mer lösningsorienterad och djupgående journalistik skulle riskera tendenser till icke-objektivitet och partiskhet i högre utsträckning än förändringen i nyhetsrapporteringen som redan skett – från avrapporterande till tolkande och expertinfluerad journalistik – är svårt att motivera.

Det ska tilläggas, som ovan nämnt, att innehållets påverkan på mottagarna beror på omständigheterna de framförs i samt individuella egenskaper hos mottagarna. Hur som helst är public services nyhetsförmedling inte konstruerad för att vända sig till ett urval utan som en nyhetskälla som präglas av mångfald och vänder sig till samtliga i befolkningen (SVT, u.å.; Weibull m.fl., 2018:154–155). Om en andel väljer bort nyhetsmaterialet med hänvisning till negativa upplevelser orsakade av nyhetsporträtteringen riskerar det att frångå public services ideal och målbild.

3.4.6 Nyhetsvärdering – vilka nyheter sänds?

Nyhetsändningar, såsom Rapport och Morgonekot, är styrda av en tabblåagd tidsbegränsning. Detta gör att av all information och alla händelser som skulle kunna vara av relevans måste ett urval göras. På vilka grunder och med vilka motiveringar som en viss typ av nyhetsinnehåll presenteras har vissa etablerade inslag.

En klassisk kategorisering av vilka typer av händelser som prioriteras i nyhetsvärderingen är skriven av Galtung och Ruge (1973:69-70), vilka delar in nyhetsvärderingens urval i tolv kriterier. De som är av störst relevans i relation till denna studie är oväntade och omedelbara händelser, personlig porträttering och, kanske allra mest, *negativa nyheter*. Om nyhetsurvalet prioriterar händelser som väcker negativa känslor belyser det ytterligare Gyldensteds (2011:19-20) mening att nyhetsjournalistiken av idag är oförenlig med ”positiv psykologi”.

3.3 Nyheter i empirin – inramning & effekt

Tidigare empiriska undersökningar på området kan delas in i två huvudsakliga kategorier, en innehållsanalytisk och en effektmätande. Den förra har varit av vetenskaplig relevans under flera årtionden. Den senare bygger på ett relativt nytt fält inom medie- och kommunikationsforskningen i sin koppling till lösningsorientering. Även om effekten av medieinnehåll har varit av vetenskapligt och allmänintresse ända sedan masskommunikationen⁴ gjorde sitt verkliga intåg (se t.ex. Lippmans [1922/2008] klassiska skildring av kommunikationen och dess effekter i samband med första världskriget) är analysen av lösningsorientering relativt ny i sammanhanget.

Nedan presenteras en översikt av vad dessa två forskningsfält har kommit fram till i tidigare undersökningar. Avsnittet redovisar de först var för sig och framför sedan några sammanfattande resonemang och kopplar det till denna studies relevans och problematisering.

3.3.1 Nyheters porträttering

Två slutsatser kan dras av resultatet från tidigare kvantitativa innehållsanalyser av nyhetsmaterial. För det första har det påvisats en tendens i Tv-nyheter att avhandla materialet genom relativt korta och kontextlösa avrapporteringar (se t.ex. Iyengar, 1991:141; Semetko & Valkenburg, 2000:101). För det andra har nyhetsinramningen ett relativt stort inslag av konflikt-, maktlöshets-, opinions- eller strategipolitiska porträtteringar, i relation till jämförda analysramar (se t.ex. Neuman m.fl. 1992:75; Semetko & Valkenburg, 2000:103; de Vreese, Peter & Semetko, 2001:117; Dimitrova & Strömbäck, 2010:613; Strömbäck & Van Aelst, 2010:52). Inslaget av både konflikt- och maktlöshetsinramningar har också visat sig vara större i nyhetsmediers än i publikens avspegling av verkligheten (skillnad på 11 respektive 23 procentenheter)

⁴ Ett innehåll som distribueras ut, ofta i form av envägskommunikation, från en avsändare till en stor heterogen allmänhet (Chandler & Munday, 2020:283).

(Neuman m.fl., 1992:75). Det ska understrykas att undersökningarna skiljt sig åt vad gäller analyserat medium. Till skillnad från denna studie har inte heller radiomaterial analyserats i någon av ovan hänvisade undersökningar.

Tre viktiga reservationer måste göras i relation till de generella slutsatsdragningarna från tidigare studier. För det första har många av dem sin utgångspunkt i USA samt inkluderar kommersiella nyhetsförmedlare. För det andra har inte samma analysramar eller urval av nyheter använts för varje undersökning utan varierat beroende på studiens syfte. För det tredje kan metoden av att tillskriva *en* analysram per inlägg ge ett missvisande resultat. Detta då flera analysramar kan inrymmas i ett och samma inlägg (utvecklas i metodavsnittet).

3.3.2 Effekter av nyheters porträttering

En lösningsorienterad rapportering har visat sig ha en effekt på mottagarna. Åtminstone på deras välmående, attityd och upplevelser. En generell slutsats som kan dras från samtliga identifierade studier är att nyhetsanvändarna bland annat upplever mindre negativitet, mer optimism, positivitet, inspiration, ökad kunskap och förändringsförmåga då de exponeras för lösningsorienterad journalistik jämfört med andra inramningar (Curry & Hammonds, 2014:2-4; Curry, Stroud & McGregor, 2017:3-4; McIntyre & Sobel, 2017:50; McIntyre, 2019). Resultaten är därmed relativt entydiga i hur en lösningsorienterad journalistisk inramning påverkar mottagarnas upplevelser och känslor.

Vad gäller beteendeffekter är resultaten dock något mer tvetydiga. Å ena sidan tycks det inte finnas någon större skillnad eller rentav en negativ effekt på engagemang och villighet i att fördjupa sig i ämnet (Curry m.fl., 2014:5; McIntyre, 2019). Å andra sidan har resultat visat att lösningsorienterad journalistisk inramning påverkar benägenheten till att engagera sig i eller diskutera den avhandlade frågan med andra (Curry & Hammonds, 2014:4). Anledningen till varför generella slutsatser om beteendeffekter kopplad till lösningsorienterad nyhetsrapportering är svåranalyserade kan delvis bero på den relativt lilla kvantiteten forskning som finns inom fältet.

En traditionell nyhetspresentation kan hur som helst riskera följdverkningar på samhällets demokratiska funktioner i en vidare bemärkelse. Cappella och Jamieson (1996:79) har exempelvis påvisat att en traditionell porträttering av politik som en fråga om strategi skapar en cynism bland publiken. De menar att nyhetsmedier riskerar att bädda för ett förtroendes genom att fortsätta med denna typ av porträttering. Ett minskat förtroende för medierapporteringen kan i sin tur spilla över på politik och andra offentliga institutioner, något som i längden kan ge negativa följdverkningar för hela demokratin (Cappella & Jamieson, 1996:75;84).

3.3.3 Två områden möts – studiens betydelse

Troligtvis som en följd av att forskningsfältet kring lösningsorienterad journalistik och dess konsekvenser är nytt har den innehållsanalytiska medieforskningen ännu inte anammat detta fält. Det finns därmed ett glapp mellan den forskningsgren som mäter *effekten* av nyhetsrapportering och den som kartlägger *hur* nyheter faktiskt presenteras. Denna studie gör anspråk på att minska detta glapp.

En tidigare identifierad studie författad av Agerbrink och Ohlsson Larsson (2020) har visserligen genomfört en kvantitativ innehållsanalys med en liknande prägel, nämligen att kartlägga frekvensen av bland annat konstruktiva analysramar. Undersökningens resultat var att konstruktivt inramade huvudnyheter under en ”normal” nyhetsvecka (s.28) var minst förekommande i relation till övriga analysramar (s.35) i Rapport, Morgonekot och i SVT och SRs webbnyheter. Det som skiljer min undersökning från deras är för det första att de inte använder sig av min hänvisade begreppsdefinition. För det andra använder de sig inte av samma analysramar. För det tredje använder de sig av en annan analys- och urvalsmetod (mer om detta i metodavsnittet).

Med hänvisning till tidigare vetenskap och de senaste årens framväxt av lösningsorienterad journalistik ger min studie ett bidrag i huvudsak inom två forskningsområden.

Det första i form av ett ny vetenskaplig användning av lösningsorienterad journalistik genom att kartlägga dess närvaro i mediepresentationen. Tidigare identifierade studier har inte genomfört en innehållsanalys över närvaron av lösningsorientering (frånsett delvis Agerbrink & Ohlsson Larsson, 2020) i traditionella mediers nyheter.

Det andra genom att göra en kvantitativ uppskattning över hur stort inslaget av lösningsorienterad journalistik *faktiskt* är. Förespråkare för en lösningsorienterad journalistik baserar sin analys över hur negativt- och problempreglad inramning påverkar mottagarna med hänvisning till oprecisa observationer över hur lite utrymme den lösningsorienterade journalistiken i praktiken får. Om det visar sig att lösningsorienteringens presentation är så knappt i relation till andra inramningar som de menar kan resonemang föras över hur det eventuellt påverkar publiken. Men för att kunna styrka – alternativt dementera – resonemangen måste en kartläggning över hur inramningen faktiskt ser ut inom etablerade nyhetsmedier först göras.

4. Metod

I detta avsnitt följer en beskrivning och motivering över tillvägagångssätt och metodval. Jag uppmärksammar vilka nyhetssändningar som ska analyseras, varför just dessa och hur analysen görs. Därefter följer en presentation över de analysramar som används, hur de operationaliseras, validitetsdiskussion samt vilka förtjänster operationaliseringarna har. Som avslutning presenteras huvudsakliga metodproblem för studien som sedermera bör ha i åtanke vid analys av resultatet.

4.1 Design, urval & genomförande

Eftersom jag vill kunna ge generella och allmängiltiga beskrivningar över hur nyhetsinnehåll porträtteras lämpar sig en kvantitativ innehållsanalys bäst (Djerf-Pierre, 1996:47-48). Målsättningen är att analysera den kommunikativa inramningen i allmänhet, det vill säga oberoende av ämne som avhandlas eller när i tiden det sker. Därför krävs ett relativt stort och representativt urval.

Strategin för att nå ett representativt urval har jag hämtat från journalistik- och medieforskarna Riffe, Lacy, Watson och Fico (2019:87). De menar att den mest effektiva urvalsmetoden för att kvantitativt kartlägga nyhetsinnehåll i tv under ett år är att slumpmässigt välja ut två datum varje månad under ett års tid. Jag har med detta i åtanke valt att analysera ett representativt urval av nyhetssändningar i Rapport (SVT1, Sveriges Television) och Morgonekot (P1, Sveriges Radio) åren 2019 och 2009. Antalet nyhetssändningar som analyseras blir genom denna urvalsmetod 48 för Rapport och 48 för Morgonekot. Alltså sammanlagt 96 stycken. Detta bryts sedermera ner i separata nyhetsinslag. Varje inslag representerar en analysenhet under kodningen. Sammantaget resulterade detta i 875 inslag, 502 för SVT och 372 för SR⁵.

Anledningen till att jag valt just år 2019 och med en tioårsintervall till år 2009 är med hänsyn till det exceptionella nyhetsåret 2020 och för att analysera resultatet utifrån relevanta jämförelsepunkter. Nyhetsåret 2020 har varit exceptionellt på grund av Coronapandemin vilket gör att inslaget av ”normalitet” och representativitet i nyhetsinnehållet riskerar att bli lidande. Visserligen skedde svininfluensautbrottet år 2009 men det fick inte lika stort utslag i nyhetsinnehållet. Åtminstone inte i de stora nyhetstidningarnas rapportering i Sverige (M. Ghersetti, personlig kommunikation, 2020, 25 november [visuell redovisning i Appendix [Tabell 8.1]]). Viktigt att belysa är att det är svårt att hitta ett ” normalt ” år i nyhetsrapporteringen. Militära konflikter, skandaler, valrörelser eller stora idrottshändelser kan alla kategoriseras som exceptionella händelser ur nyhetsvärderingssynpunkt och har därmed potentialen att tilldra sig stor uppmärksamhet i rapporteringen. Skillnaden är att Coronapandemin har

⁵ Datasetet i sin helhet finns att hämta ut mot begäran.

varit en ihållande händelse som varit betydande i nyhetsrapporteringen under en stor del av året 2020.

Året 2009 är valt för att kunna göra en nivåskattning över när närvaron av en analysram ska betraktas som ”stor” respektive ”liten” (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns & Wängnerud, 2017:146-148). Att endast presentera en siffra över genomsnittlig närvaro av en analysram under ett år är svår att sätta i ett sammanhang. Genom att göra en jämförelse med nyhetssändningar tio år tillbaka i tiden ökar möjligheten att uttala sig av vad som kan anses ” normalt ” vid en historisk tillbakablick.

4.2 Operationaliseringar

Hur nyhetsinslagen kodas i relation till analysramarna är hämtat från Semetko och Valkenburg (2000:100). Metoden har använts av i huvudsak två anledningar: minimera risken för missvisande resultat samt minska inslaget av subjektiv och godtycklig kodning.

De variabler som används för kodningen av analysramar är *maktlöshet* (Neuman m.fl., 1992: 66-69), *konflikt*, *personifiering/medmänsklighet*, *ansvarstillskrivning* (hämtade från Semetko & Valkenburg, 2000:1000) och *lösningsorientering*. Varje analysram har 3-5 frågor/indikatorer knutna till sig (fullständig redovisning av varje variabel och tillvägagångssätt i kodning finns i Appendix [8.1 Protokoll innehållsanalys]). Ett exempel kan vara ”Framställs oenighet mellan partier, individer, grupper eller länder?” (Semetko & Valkenburg [2000:100], min översättning), tillhörande analysramen konflikt. Indikatorerna är dikotomiska, vilket innebär att de enda möjliga svarsalternativen är de två ytterpunkterna ”JA” och ”NEJ”, vilka kodas som 1 respektive 0. Anta att två indikatorer kodas som JA (1) och två som NEJ (0) för en analysram innehållande fyra indikatorer i ett specifikt nyhetsinslag, blir den slutliga halten $2/4=0,5$ (2 JA-kodningar dividerat med det möjliga maxvärdet 4). Värdet för varje variabel (analysram) kommer därmed att befinna sig mellan 0 och 1, vilket enkelt tydliggör hur stor halten av varje ram som är bevakad i respektive nyhetsinslag (Teorell & Svensson, 2007:146).

Analysramarnas variabelvärden kan således utläsas som indexvärden över hur stor *halten av* en analysram är i respektive nyhetsinslag. Detta för att analysramarna inte är ömsesidigt uteslutande gentemot varandra (Esaiasson m.fl., 2017:139). Exempelvis kan *både* analysramarna ansvarstillskrivning *och* lösningsorientering existera inom ett och samma nyhetsinslag.

Kodningsmetoden med multivariabler (Riffe m.fl., 2019:64) innehållande uppsättning dikotomiska indikatorer gör att problemet av icke ömsesidigt uteslutande kategorier kringgås. Ett flertal tidigare studier har kodat varje analysenhet med *en* analysram (se t.ex. Agerberg & Ohlsson Larsson, 2020; Dimitrova, Kaid, Williams & Trammell,

2005; Iyengar, 1991), vilket också var det vanligaste tillvägagångssättet för denna typ av studie mellan åren 1990-2005 (Matthes, 2009:355).

Flera analysramar kan vara närvarande i ett och samma inslag. Anta exempelvis att analysramen konflikt bedöms vara mest närvarande i ett nyhetsinslag framför ansvarstillskrivning (fördel 60-40). Om ett antal inslag har samma förhållande och de därför endast kodas som innehållande en konfliktinramning blir ansvarstillskrivningen systematiskt utesluten ur resultatet. Då kodningen för samtliga nyhetsinslag slutligen sammanställs finns det en risk att resultatet blir missvisande i relation till den faktiska närvaron av inramningar. Detta är anledningen till att jag valt att mäta halten av respektive analysram i varje inslag snarare än att ett inslag bara kan bli kodad som innehållande en analysram.

Den andra orsaken till varför denna kodningsmetod är vald är på grund av dess minskade inslag av godtycklig bedömning från kodaren. Att det finns några bestämda frågor att förhålla sig till genom ett JA- eller NEJ-svar minskar risken för subjektivitet som annars återfinns vid en helhetsbedömning av varje nyhetsinslag. Kodningsmetoden baseras också på ett väletablerat och vedertaget analyschema (Semetko & Valkenburg, 2000:100), vilket minskar risken för en godtycklig konstruktion av analyschema baserat på syfte och problematisering.

Några ändringar har gjorts från Semetko och Valkenburgs originalschema. Moral- och ekonomivariabler har uteslutits på grund av deras relativa oförenlighet med studiens syfte. Moralramen är inte relevant på grund av att den inte relaterar till lösningsorientering. En av dess indikatorer ”Innehåller inslaget något moraliskt budskap?” (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]) är exempelvis varken kontextualiserande, ansvarsutkrävande eller ger förslag på lösningar. Inte heller står den in någon direkt motsatsställning till lösningsorientering. Ekonomiramen är inte inkluderad på grund av att ekonomi och ekonomiska konsekvenser saknar direkt relation till lösningsorientering. Dessutom har indikatorn: ”Föreslås någon lösning på det som avhandlas/problemet?” (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]) förbytts från analysramen ansvarstillskrivning till den egenkonstruerade analysramen lösningsorientering. Detta då den bättre överensstämmer definitionen av lösningsorientering. Ytterligare en justering som gjorts från originalprotokollet är en utvidgning av vilka aktörer som omfattas i indikatorerna A2 och A3. Detta med anledning av att undersökningen gjord av Semetko och Valkenburg (2000) riktar sig till nyheter som utspelas på nationell nivå samt rapportering av demokratiska stater. Min studie tar inte hänsyn till rapporterat ämne och har således vidgat dessa indikatorer (en mer detaljerad motivering återfinns i 8.1 Protokoll innehållsanalys).

Därutöver har maktlöshetsinramningen adderats till analyschemat. Studiens problematisering bygger på att en andel av nyhetsundvikarna uppger att en orsak till

varför de väljer bort nyheter är på grund av att de upplever att de inte kan påverka det som rapporteras (Newman, 2019:25). Därför är denna ram relevant att infoga i analysen. Operationaliseringen för denna analysram är skapad utifrån definitionen som angetts av Neuman m.fl. (1992:66-69). Det ska dock poängteras att definitionen har vidgats något genom att inkludera andra aktörers eventuella maktlöshet snarare än bara nyhetskonsumenterna. Kodningen av denna analysram följer principen av en uppsättning dikotomiska indikatorer. Detta med hänvisning till de förtjänster som angetts ovan samt på grund av att en jämförelse mellan analysramarna då blir lättare.

Programformaten mellan Rapport och Morgonekot skiljer sig åt. För det första genom att de har olika programtid. Av hela kodningsmaterialet var den genomsnittliga tiden per inslag i Rapport 1:46 medan motsvarande siffra i Morgonekot var 1:32. Tidigare litteratur har påstått att en kontextuell nyhetspresentation kräver en längre programtid (Iyengar, 1991:14), något som talar för en större närvaro av lösningsorientering för Rapport. För det andra erbjuder Rapport också en visuell presentation av nyhetsmaterialet. Detta gör att indikator P5 för personifiering/medmänsklighet endast kodas för Rapports sändningar. Frågan för denna indikator lyder: ”Innehåller inslaget visuell information som kan generera en känsla av upprördhet, empati, sympati eller medlidande?” (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]).

Viktigt att belysa är att lösningsorientering inte har någon fullständig motpol bland inramningsvariablerna. Att en eller flera av indikatorerna för maktlöshet blir inkodade för ett nyhetsinslag behöver inte med nödvändighet betyda att ansvarutkrävande eller en kontextualisering av innehållet inte sker. Detsamma gäller eventuella kombinationer mellan övriga analysramar.

Även om analysramarna ansvarstillskrivning, personifiering/medmänsklighet och konflikt är direkt hämtade från Semetko och Valkenburg (2000:100) finns det en indikator vars validitet i relation till analysramen kan diskuteras. Detta gäller indikator A4 kopplad till analysramen ansvarstillskrivning. Dess indikator lyder: ”Påstås att problemet kräver brådskande handling?” (Semetko & Valkenburg, 2000:100 [min översättning]). Bara för att en händelse påstås kräva brådskande handling behöver inte det nödvändigtvis innebära att en aktör är ansvarig för det som inträffat eller att en enskild aktör behöver skrida till handling för att nå en förbättring. Indikator A4 inkluderas dock fortsättningsvis i studien. Dock kompletteras resultatredovisningen vid ett tillfälle med en presentation över analysramarnas genomsnittliga förekomst med indikator A4 exkluderad (se under rubrik 5.1.1).

Innan kodningen påbörjades gjordes ett test för att se hur applicerbart kodningsschemat och metoden var på några enskilda nyhetsinslag. Några justeringar gjordes med detta som utgångspunkt men ytterligare några begränsningar och svåra avvägningar av

materialet dök ändå upp under kodningens gång. Ett dokument som listar svåra avvägningar, allmänna problem och idealtyper finns att hämta ut mot begäran.

4.3 Viktiga metodologiska problem

Även om indelningen i dikotomiska JA- och NEJ-indikatorer för varje analysram minskar inslaget av godtycklig bedömning finns det fortfarande en sådan risk. I synnerhet då jag är ensam kodare. En god och vedertagen vetenskaplig metod är att göra någon typ av reliabilitetstest (Riffe m.fl., 2019:130), det vill säga att andra som kodar materialet ska kunna göra samma analys och placera in ett specifikt nyhetsinslag i samma analysram som jag själv. Oberoende av vem som kodar ska alla kunna komma fram till samma slutsats genom att förhålla sig till protokollet för innehållsanalysen (se Appendix [8.1 Protokoll innehållsanalys]). Riffe m.fl. (2019:103) sammanfattar detta genom en bra liknelse: "... if a cookbook is clear, one does not need to be a chef to make a good stew".

För att skapa en god reliabilitet i kvantitativa innehållsanalyser krävs en *stabilitet*, *replikerbarhet* och *träffsäkerhet* (Krippendorff, 2013:271; Riffe m.fl., 2019:113) i kodningen. Hur starkt undersökningen uppfyller dessa krav är svåruppskattad på grund av avsaknad av reliabilitetstest. Hur som helst har risk för godtycklig, icke vedertagen och inkonsekvent bedömning försökt att förebyggas genom att ha tagit inspiration ur Semetko och Valkenburgs (2000:100) vedertagna kodningsmetod. Dessutom gör jag bara kodningen i relation till om det som påstås i indikatorerna till varje analysram manifesteras i nyhetsinslagen och väger inte in latent information, såsom tonfall och kroppsspråk. Detta bör också minska inslaget av subjektivitet och godtycklighet.

Ett annat problem med metoden är dess fokus på enskilda inslag som en analysenhet. För det första betyder inte närvaron av en analysram att denna framträder under hela inslaget. Att tillskriva åtminstone en indikator över lösningsorientering som närvarande i en andel av inslagen innebär inte att hela, eller ens majoriteten, av dessa inslag har en lösningsorienterad porträttering. Detta är en orsak till varför *upplevelsen* av porträtteringar möjligen kan skilja sig mot den strikta kodningen av deras närvaro i ett inslag. För det andra utgörs en andel av inslagen av så kallade följetänger. Ibland kan kodningen ske då en negativt associerad eller tidigare problematiserad händelse utvärderas. Ett exempel från kodningsprocessen berör ett inslag om statliga Samhall från 2009. De ska ha mottagit kritik i rapporteringen dagen innan men i inslaget för kodningsdagen har röster yttrats över hur problemet skulle kunna förbättras genom konkurrens från andra organisationer (ID:2081). Ett ämne skulle därför kunna inrymma varje analysram om samtliga inslag berörande detta ämne slogs samman över tid.

Ett tredje eventuellt problem ligger i tolkningen av resultatet. Återigen ska det poängteras att resultatet *inte* uttalar sig om mottagarnas uppfattning av varje analysrams närvaro. Hur stor den uppfyllda halten av respektive analysram är för ett nyhetsinslag

ger inte med nödvändighet en fullständig beskrivning över hur närvarande denna analysram faktiskt upplevs. De dikotomiska indikatorerna knutna till respektive analysram har inte någon inbördes ordning och ingen kan sägas vara mer utslagsgivande än någon annan. Därför finns det en risk att en hundra procentig halt för en analysram inte med nödvändighet måste upplevas mer närvarande än en analysram vars JA-kodade indikatorer endast motsvarar femtio procent av potentialen. En del indikatorer kan eventuellt upplevas som mer knutna till den specifika analysramen. Kodningen av nyhetsinslagen ska därmed utläsas som hur nyheter porträtteras i allmänhet oberoende mottagaren.

5. Resultat

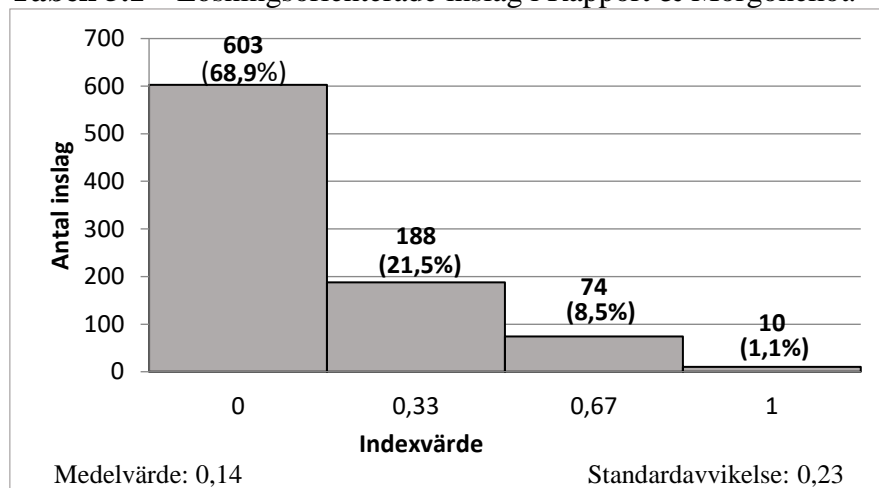
Detta avsnitt delas upp i två delar. Den första är en redovisning av resultatet med utgångspunkt i frågeställningarna. Den andra delen är en mer detaljerad och djupgående analys och jämförelse som knyter an till teori och tidigare forskning.

5.1 Redovisning

5.1.1 Frågeställning 1

Resultatet för den första delen av frågeställning ett, den genomsnittliga närvaron av lösningsorientering, presenteras i Tabell 5.1. Det genomsnittliga indexvärdet för samtliga inslag var 0,14. Sammantaget presenterade 31,1 procent av de kodade inslagen någon indikator för lösningsorientering.

Tabell 5.1 – Lösningsorienterade inslag i Rapport & Morgonekot.

Kommentar: *Indexvärdet (dvs. halten av) lösningsorientering för samtliga kodade inslag (N = 875).*

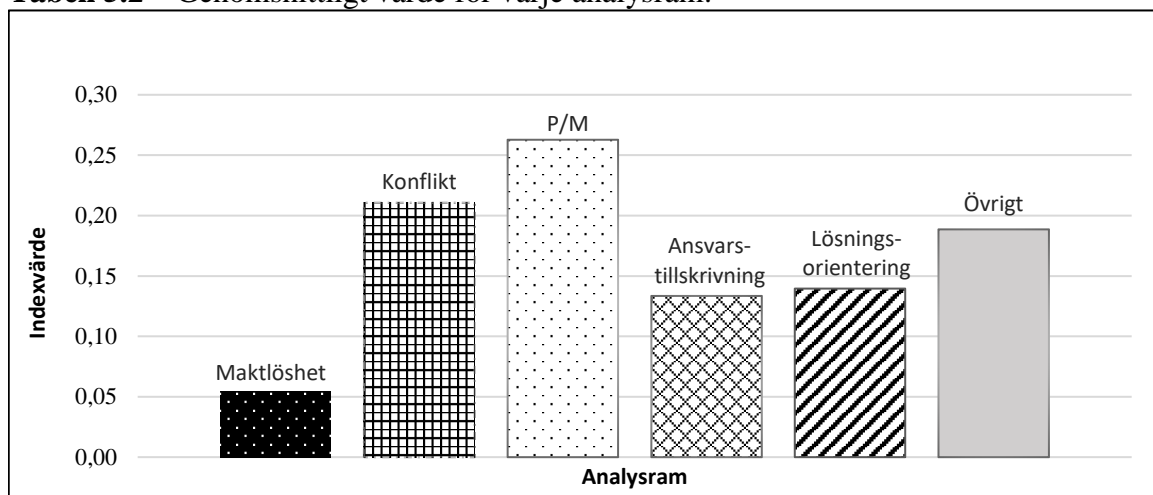
68,9 procent av nyhetsinslagen saknade helt en lösningsorienterad porträttering. Av det material där lösningsorientering var närvarande innehöll den övervägande majoriteten en indikator (188 stycken), 74 inslag två indikatorer och 10 en heltäckande lösningsorientering (se Tabell 5.1). Av de tre indikatorer som sammantaget bildar en fullvärdig lösningsorientering var L1 (181 inslag) och L2 (153 inslag) mest närvarande med ett glapp ner till L3 (32 inslag)⁶ (se Tabell 8.7 i Appendix för mer information).

Andra delen av frågeställning ett, nämligen hur närvaron av lösningsorientering såg ut i förhållande till övriga analysramar, redovisas i Tabell 5.2. Vid en jämförelse med samtliga ramar (inklusive inslag kodade som Övrigt) hade lösningsorientering det fjärde högsta genomsnittsvärdet (0,14). De analysramar som hade ett lägre genomsnittsvärde var ansvarstillskrivning (0,13) och maktlöshet (0,05). Den analysram vars genomsnittsvärde var högst var personifiering/medmänsklighet (0,26), följt av konflikt (0,21). Övrigt-kategorin har genomsnittsvärdet 0,19 (se Tabell 5.2). Eftersom övrigt-kategorin är en dummyvariabel – till skillnad från övriga variabler som redovisar indexvärden – kan dess värde översättas i procentform. I klartext innebär det att 19

⁶ Indikatorerna är kodade efter frågorna (L1) "Presenteras fall där aktörer har agerat för att nå en förbättring av ett problem?", (L2) "Föreslås någon lösning på det som avhandlas/problemet?" (min översättning, härstammar från ansvarstillskrivningsramen skapad av Semetko & Valkenburg [2000:100]) samt (L3) "Presenteras fall där lösningar har gett önskade resultat?"

procent av samtliga kodade inslag inte innehöll ens en indikator för *någon* av analysramarna.

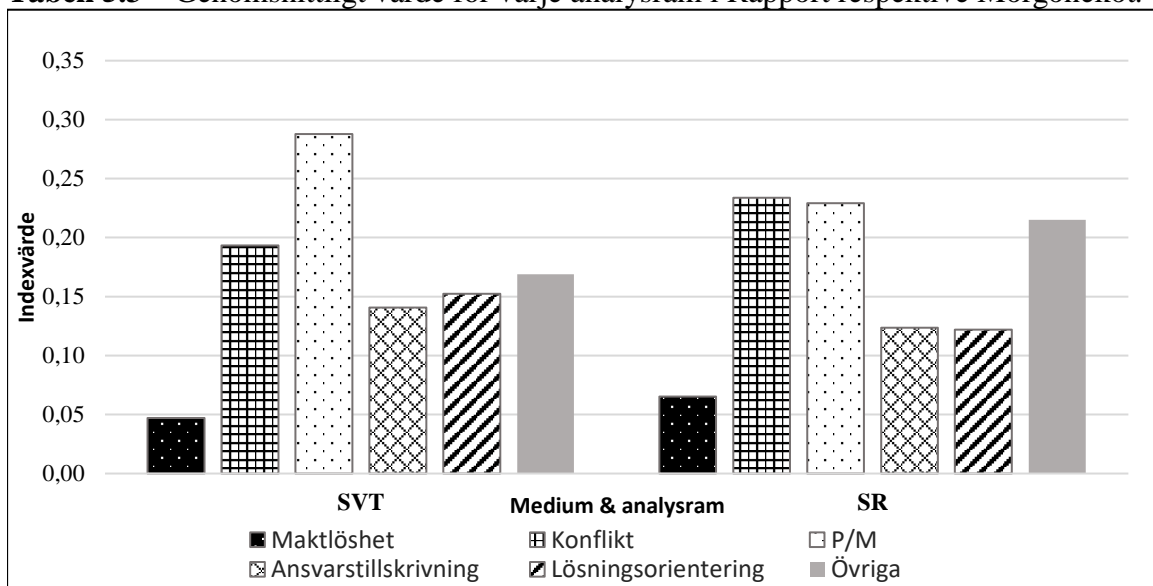
Tabell 5.2 – Genomsnittligt värde för varje analysram.

Kommentar: Den genomsnittliga halten av respektive analysram för samtliga analyserade inslag (N = 875).

I relation till övriga analysramar befinner sig därmed lösningorientering i mitten vad gäller genomsnittlig närvaro. Avståndet var 0,07 och 0,12 indexvärdeenheter upp till konflikt respektive personifiering/medmänsklighet samt 0,01 respektive 0,09 enheter ner till ansvarstillskrivning och maktlöshet.

Tabell 5.3 – Genomsnittligt värde för varje analysram i Rapport respektive Morgonekot.

Kommentar: Den genomsnittliga halten av respektive analysram för samtliga kodade inslag i SVT (n = 503) respektive SR (n = 372).

Vid en jämförelse mellan Rapport och Morgonekot är den genomsnittliga skillnaden i lösningorienteringens indexvärden 0,03 enheter (0,15 respektive 0,12). Den analysram vars närvaro förändrades mest mellan Rapport och Morgonekot var inramningen personifiering/medmänsklighet. I Rapport var det genomsnittliga indexvärdet 0,29 och i Morgonekot 0,23 för denna analysram. Den största skillnaden mellan

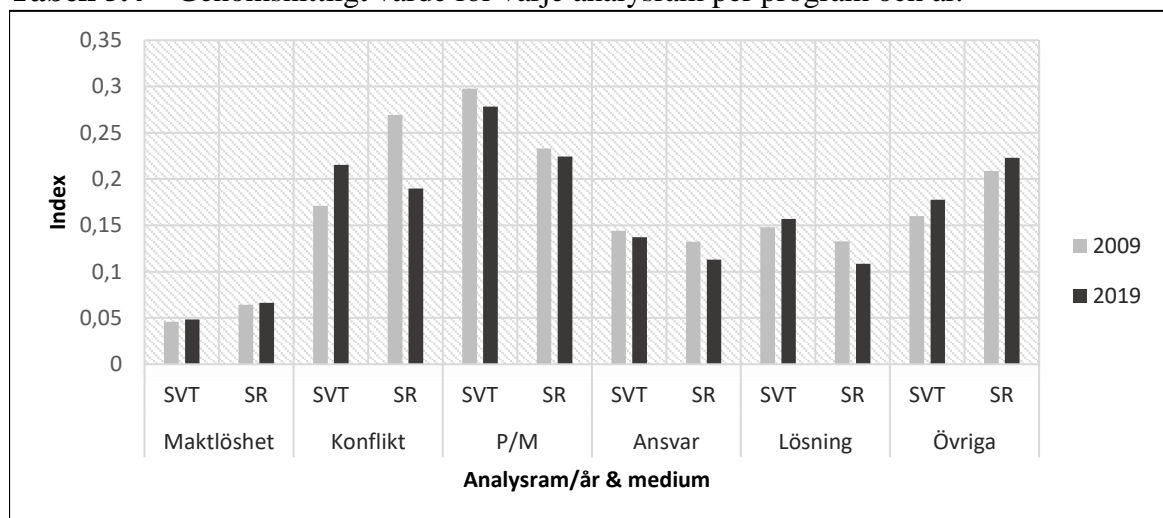
nyhetsprogrammen frånsett personlighet/medmänsklighet är det genomsnittliga värdet i övrigt-kategorin. Av samtliga kodade inslag i Rapport innehöll 17 procent inte någon av de fem analysramarnas indikatorer. Motsvarande siffra för Morgonekot var 22 procent (se Tabell 5.3).

Eftersom validiteten mellan indikator A4 och variabeln ansvarstillskrivning kan diskuteras (uppmärksammades under rubriken 4.2) presenteras ett kompletterande diagram i Appendix. Detta diagram beskriver det genomsnittliga indexvärdet för respektive analysram exklusive indikator A4 (Tabell 8.2). Det genomsnittliga värdet för analysramen ansvarstillskrivning ändras genom denna korrigering från 0,13 till 0,17 och passerar därigenom värdet för lösningsorientering. Även om en förändring sker är den inte större än 0,04 enheter på indexvärdeskalen.

5.1.2 Frågeställning 2

Vad gäller första delen av andra frågeställningen, skillnad i närvaro mellan jämförelseåren 2009 och 2019, är förändringen relativt liten för lösningsorientering. Värdet har fluktuerat marginellt över tid och skiljer sig något mellan de två nyhetsprogrammen. Det genomsnittliga indexvärdet för lösningsorientering i Rapports inslag år 2009 var 0,15 och 0,16 år 2019. Motsvarande värden för Morgonekot var 0,13 respektive 0,11 (se Tabell 5.4).

Tabell 5.4 – Genomsnittligt värde för varje analysram per program och år.

Kommentar: Den genomsnittliga halten av respektive analysram för samtliga kodade inslag i SVT 2009 (n = 250) & 2019 (n = 253) samt för SR 2009 (n = 206) & 2019 (n = 166).

Angående den andra delen av frågeställning 2, skillnaderna för lösningsorientering i relation till övriga indexvärden, är även de relativt marginella. Den största skillnaden återfinns i konfliktinramningen. För Rapport var närvaron av denna analysram större 2019 än 2009 (0,22 respektive 0,17) medan förhållandet var det motsatta i Morgonekot (0,27 år 2009 och 0,19 år 2019). För övriga variabler var skillnader i indexvärden mellan de två jämförelseåren liknande de som redovisats för lösningsorientering.

Analysramarnas förhållande till varandra tycks följaktligen vara relativt bestående över tid. Enda undantaget är konfliktramen i främst Morgonekots sändningar. Förändringen för övriga analysramar var inte större än lite drygt 0,02 enheter på indexvärdeskalan mellan åren 2009 och 2019.

5.1.3 Frågeställning 3

Här presenteras resultat för frågeställning 3, det vill säga närvaron av övriga analysramar då ett nyhetsinslag innehar en lösningsorienterad porträttering. Detta görs genom ett korrelationstest mellan respektive variablers indexvärde. Vad resultatet visar är att för de två analysramar som i teorin befinner sig längst ifrån definitionen av lösningsorientering, nämligen maktlöshet och konflikt, är korrelationen knapp. Då ett högre värde för lösningsorientering framträder motsvaras inte det i värdena för maktlöshet eller konflikt nämnvärt, varken mindre eller mer. Det tycks således varken finnas någon direkt observerbar motsättning eller förenlighet mellan dessa variabler. Även om värdena indikerar en negativ korrelation – det vill säga att högre indexvärden för lösningsorientering tenderar att framträda samtidigt som låga indexvärden för de två jämförda variablerna (Esaiasson m.fl., 2017:378) – är detta värde ytterst litet. Dessa samvariationsvärden är inte heller signifikant under fem procent utan innehar relativt höga signifikansvärden⁷ (se Tabell 5.5). Representativiteten av dessa resultat ska därmed utläsas med stor försiktighet.

Tabell 5.5 – Närvaron mellan variabler.

	Lösnings-orientering	Maktlöshet	Konflikt	P/M	Ansvars-tillskrivning
Lösnings-orientering	1				
Maktlöshet	-0,0265	1			
Konflikt	-0,0153	0,0962**	1		
P/M	0,158***	0,306***	0,139***	1	
Ansvars-tillskrivning	0,209***	0,0622	0,336***	0,216***	1

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Kommentar: Värden som anger korrelation mellan variabel X (axeln ovanför värdena) och Y (axeln till vänster om värdena) ($N = 875$).

Den svåranalyserade samvariationen mellan lösningsorientering och maktlöshet respektive konflikt kan dock ställas i kontrast mot korrelationen till de övriga analysramarna. Dels är r-värdet (dvs. lutningen) positiv och befinner sig mellan det som kan karaktäriseras som svag och måttlig korrelation (Mehmetoglu och Jakobsen, 2016:39). Även om värderingen korrelationens styrka varierar mellan

⁷ Slumpen kan ha spelat roll i urvalet av dessa analysenheter i fler än fem procent av fallen (Esaiasson m.fl., 2017:394). P-värden: korrelation mellan lösningsorientering och maktlöshet = 0.4339; korrelation mellan lösningsorientering och konflikt = 0.6520.

forskningsområden (Esaiasson m.fl., 2017:378) går det åtminstone att konstatera att lutningen är starkare mellan lösningsorientering och ansvarstillskrivning respektive personifiering/medmänsklighet än vad den är för det övriga två. Lättare uttryckt tenderar personifiering/medmänsklighet samt ansvarstillskrivning att förekomma då ett inslag har en lösningsorienterad porträttering. Mer för ansvarstillskrivning än personifiering/medmänsklighet. Dessutom är korrelationsvärdena mellan lösningsorientering och ansvarstillskrivning respektive personifiering/medmänsklighet signifikanta under 0,1 procent.

En mer detaljerad beskrivning över relationerna mellan respektive indikator för lösningsorientering och maktlöshet respektive konflikt finns i Appendix (Tabell 8.3 & Tabell 8.4). Flera r-värden är även här relativt svårtolkade och otillfredsställande sett till signifikansvärden. Noterbart är dock att relationen mellan indikatorerna L2 och M4⁸ har en positiv lutning ($r = 0.101$) med ett signifikansvärde under 1 procent (se Tabell 8.4), något som går emot övriga resultat. I övrigt stämmer värdena överens med vad det övriga resultatet indikerar. Det mest tydliga exemplet är indikator L3s till synes oförenlighet med maktlöshetsindikatorerna. Denna indikator har sin grund i frågan: ”Presenteras fall där lösningar har gett önskade resultat?”. Inte i något nyhetsinslag, annat än en gång för indikator M4, närvarade L3 samtidigt som någon av indikatorerna för maktlöshet (se Tabell 8.3).

5.2 Analys

Resultatet indikerar att det inte finns någon systematisk utslutning av lösningsorientering i nyheters framställning. Åtminstone inte vid en jämförelse med övriga analysramar. Maktlöshet, som teoretiskt beskrivits som den analysram som är mest oförenlig med definitionen för lösningsorientering, var mindre framträdande i inslagen än lösningsorienteringsramen. Nyheter med åtminstone någon typ av maktlöshetsporträttering återfanns i knappt 18 procent av inslagen. Motsvarande siffra för lösningsorientering var drygt 31 procent. Av de två teoretiska ytterpunkterna är därmed maktlöshetsinramningen mindre representerad i nyhetspresentationen. Nyheter presenterar följaktligen förslag på lösning i högre utsträckning än de utmålar en verklighet varifrån förändring eller förbättring är svår eller omöjlig att nå. Detta är resultat som löper tvärs emot en av motiveringarna till varför en andel av befolkningen undviker nyhetskonsumention, nämligen upplevelsen av att en inte kan göra något åt det som rapporteras (Newman, 2019:25). Å andra sidan, bara för att förbättring är genomförbar innebär inte det med nödvändighet att den enskilde mottagaren av nyhetsinslaget har en påverkansmöjlighet.

⁸ Indikatorerna är kodade efter frågorna (L2) ”Föreslås någon lösning på det som avhandlas/problemet?” (min översättning, härstammar från ansvarstillskrivningsramen skapad av Semetko & Valkenburg [2000:100]) & (M4) ”Påstås att en lösning på problemet är svår/närmast omöjlig?”.

Att nyhetssändningar domineras av en kontextlös verklighetsbeskrivning och utan förslag på lösningar stämmer hur som helst inte. Dels befinner sig resultatet för lösningsorientering i mitten vid en jämförelse med övriga typer av inramningar. Dessutom befinner sig övriga undersökta porträtteringar i en gradskala från definitionen av lösningsorientering (se rubrik 3.4.3). Detta innebär att element av lösningsorienteringens definition i praktiken skulle kunna finnas i ett inslag som inte är kodat som analysramen lösningsorientering. Inramning i enlighet med personifiering/medmänsklighet rapporterar exempelvis utifrån hur en enskild person eller grupp påverkas av ämnet för nyhetsinslaget. Att denna analysram är mest framträdande tyder på en nyhetspresentation som i hög utsträckning ger utrymme för en sammanhangsbeskrivning. Något som delvis ryms i definitionen av lösningsorientering (Solutions Journalism Network, u.å.[B]). Att analysramen personifiering/medmänsklighet oftast förekommer i nyhetspresentationen går också i linje med teorin om nyhetsvärderingens kriterier vad gäller prioritering till nyheter innehållande personliga avspeglings (Galtung & Ruge, 1973:69-70).

Den analysram som var näst mest framträdande i nyhetsinslagen, det vill säga konflikt, har i tidigare litteratur karaktäriseras som möjlig katalysator för upplevd negativitet, maktlöshet och med fokus på problembeskrivning (se t.ex. Gyldensted, 2011; McIntyre, 2019). Att denna typ av porträttering är näst mest förekommande i nyhetspresentationen indikerar visserligen att nyheter överlag har en problematiserande beskrivning. Å andra sidan närvarar tre av dess fyra indikatorer (K1, K2 och K3) samtidigt som två av de tre indikatorerna för lösningsorientering (L1 och L2) i mellan drygt 18 och knappt 40 procent av inslagen (se Tabell 8.3). Eftersom flera gestaltningar kan förekomma i samma inslag tydliggör samnärvaron att en problematiserande porträttering inte med nödvändighet innebär att nyhetspresentationen *endast* består av en problembeskrivning. Snarare kan problembeskrivningen föranleda förslag på lösningar eller lyfta fram aktörer som har agerat för att nå en förbättring. Det faktum att konflikt och lösningsorientering är teoretiskt skilda innebär därmed inte att de inte kan förekomma samtidigt.

Samvariationen mellan analysramarna (se Tabell 5.5) överensstämmer de teoretiska förväntningarna. Analysramarna förväntades gradvis avlägsna sig från begreppet lösningsorientering enligt följande ordning: ansvarstillskrivning, personifiering/medmänsklighet, konflikt och maktlöshet. Den egenskapade teoretiska modellen stämde undantagslöst vid korrelationstestet. Från värdet i korrelationen med maktlöshet på $-0,0265$ till korrelationen med ansvarstillskrivning på $0,209$ följer alla korrelationstest med lösningsorientering den teoretiskt uppställda modellen (se Figur 3.3). Korrelationen mellan lösningsorientering och maktlöshet respektive konflikt är dock relativt svårutlästa. De tycks vara ganska opåverkade av förändringar i lösningsorientering och redovisar inte heller tillfredsställande kontrollvärden för

statistisk signifikans. Men trots dessa reservationer kan resultatet betraktas som en indikator över hur analysramarna förhåller sig till varandra. Det faktum att korrelationsvärdena för personifiering/maktlöshet samt ansvarstillskrivning följer den teoretiska modellen (Figur 3.3) signalerar en bekräftelse av dess trovärdighet. Dessutom är värdena kring deras förhållande till varandra tillfredsställande i relation till statistisk praxis. Resultatredovisningen följer således det gradvisa avlägsnandet från definitionen av lösningsorientering helt i enlighet med den teoretiskt konstruerade modellen.

Brist på kontextualisering av nyhetspresentationen har i tidigare litteratur hävdats vara orsakat av bland annat tidsbegränsning (Iyengar, 1991:14). I tidigare litteratur hävdades det att lösningsorientering ryms inom denna porträtteringskategori (McIntyre m.fl., 2016:1659-1661). Att lösningsorientering skulle vara underprioriterat på grund av otillräcklig programtid tycks dock inte stämma. Åtminstone inte påtagligt mer än för de övriga analysramarna. Vid en jämförelse mellan samtliga analysramar vad gäller tidsåtgång för ökat indexvärde befinner sig lösningsorientering i mitten (se Tabell 8.5 & 8.6). Den lösningsorienterade analysramen tycks därmed inte kräva varken mer eller mindre programtid för att närvara än övriga analysramar. Det ska dock tilläggas att detta resultat redovisar en otillfredsställande ”andel förklarad relevans” (R^2) (Esaiasson m.fl., 2017:395) vilket gör att denna redovisning inte ska betraktas som fullt avspeglade nyhetspresentation i allmänhet i Rapport och Morgonekot.

Programtid kan dock ha varit en faktor vad gäller skillnaderna av inslag kodade i övrigt-kategorin mellan Rapport och Morgonekot. Inslagen i Morgonekot var generellt kortare (genomsnittligt tid/inslag 01:32) än de var i Rapport (genomsnittlig tid/inslag 01:46). Det kan vara en orsak till varför övrigt-kategorin är större i Morgonekot. Övrigt-kategorin innehöll nämligen inslag som till stor del var avrapporterande. Ett resultat som går i linje med Agerbrink och Ohlsson Larssons (2020:32) identifiering av den högre graden avrapportering i Morgonekot än i Rapport.

6. Diskussion

Detta avsnitt består av tre delar. Den första diskuterar vad resultatet kan betyda i relation till studiens problematisering och därigenom mottagarupplevelser samt förslag på framtida forskning. Del två återgår till diskussionen kring hur förenligt public services nyhetsjournalistik är med en lösningsorienterad porträttering. Avsnittet avslutas med en sammanfattning över svar på frågeställningarna, relevans och avslutande reflektioner.

6.1 Presenterad kontra upplevd lösning & förslag på framtida forskning

Gestaltning av lösningsorientering respektive problematisering, negativitet och maktlöshet är mer nyanserad än vad som tycks vara bilden från tidigare forskning. Det har där hävdats att nyhetsjournalistiken är oförenlig med så kallad ”positiv psykologi” (Gyldensted, 2011:6;19-20). I praktiken lyfter nyheter upp förslag på handlingsmöjligheter eller hänvisar till framåtskridande eller framgångsrika exempel i drygt 31 procent av nyhetsinslagen. Detta är fler än inslag som utmålar en nyhetshändelse som svårförbättrad eller där individens engagemang och handlingskraft påstås vara nästintill verkningslös. Att nyhetsanvändarna ständigt blir påmind om sin otillräckliga roll för att nå förändring i samhället i så måtto att de fångas in i det psykologiska begreppet ”inlärld hjälplöshet” (Seligman & Peterson, 2001:8583-8584) tycks inte stämma. I genomsnitt har nyhetsinslagen de facto oftare en lösningsorienterad än en maktlöshetsbeskrivande avspeglning (genomsnittsvärden 0,14 respektive 0,05). Nyhetspresentation i allmänhet framför således oftare ett lösningsperspektiv än ett perspektiv där förändrings- och förbättringsarbete påstås svårt att genomföra.

Det ska dock poängteras att inslag innehållande en konfliktpräglad porträttering generellt är mer förekommande än de med en lösningsorienterad gestaltning. Problematiseringar och personliga avspeglningar är allra mest förekommande. Eventuellt kan dessa två upplevas som bidragande till en känsla av maktlöshet i lika stor utsträckning som analysramen maktlöshet. Dessutom kan upplevd maktlöshet inför nyhetsporträtteringen eventuellt interagera med det ämne som avhandlas i nyhetsinslaget.

Ett inslag som avhandlar krig, katastrofer eller misär kan i strikt mening framställas enligt en konstruktiv eller lösningsorienterad porträttering även om nyhetskonsumtionen påverkar mottagaren negativt. Det kan därmed finnas en skillnad mellan *ämne* och *porträttering* av ämnet. Dessutom riskerar uppdelningen mellan inslag att vara missvisande för hur de faktiskt upplevs. Ett inslag som upplevs som nattsvart för mottagaren kan ha en risk att hänga kvar i minnet längre än en positiv eller lösningsorienterad nyhet, något som bekräftas i tidigare litteratur (Strömbäck, 2008:32). Att som jag dela in klippen i exakta sekunder eller i separata inslag behöver därmed inte vara representativt för hur stort eller litet det faktiskt uppfattas av mottagaren. Negativt associerade ämnen kan mycket väl bearbetas i betraktarens tankar även efter att

nyhetsinslaget har avslutats. Det är svårt att kvantifiera känslor. Därför görs inte ett sådant försök i denna studie och resultatet ska inte heller tolkas därefter.

De Vreese (2005:52) beskriver inramningsprocessen utifrån två förlopp, nämligen ”frame-building” och ”frame-setting”. Den förra är den manifesta nyhetspresentationen medan den senare berör vilken påverkan presentationen har på användarna. Denna undersökning har endast ägnat sig åt en kartläggning av den förra vilket gör att mottagarnas upplevda porträttering ännu är outforskad. Visserligen har studier gjorts på vilka effekter lösningsorienterad respektive icke-lösningsorienterad presentation har på mottagarna (se t.ex. Curry m.fl., 2014; Curry & Hammonds, 2014; Curry, Stroud & McGregor, 2017; McIntyre & Sobel, 2017; McIntyre, 2019) men inte i relation till ett representativt material hämtat från etablerade nyhetsmedier.

Detta för oss in på förslag till framtida forskning. Eftersom uppdragsbeskrivningen som introducerades av SVT och SR baseras på mottagarnas upplevda negativitet och maktlöshet i samband med nyhetskonsumtion (Newman, 2019:25) hade det varit av relevans att låta ett representativt urval av befolkningen genomföra en liknande kodningsprocess som jag genomfört i denna studie. Men istället för att strikt koda inslagen utifrån det som manifesteras i presentationen grundas istället kodningen i mottagarnas *upplevelse* av vilka inslag som tillhör vilken eller vilka analysramar. På så vis blir det en tydligare koppling till ”frame-setting” (De Vreese, 2005:52) eller publikinramingsdelen (Baden, 2020, 230 [se Figur 3.1]) av inramningsteorin. Den del som är direkt kopplad till en eventuell känsla av negativitet eller maktlöshet – det vill säga grunden till varför en andel av publiken aktivt undviker nyheter (Newman, 2019:25). Detta istället för den indirekta kopplingen som kartlagts i denna studie.

Hypotetiskt skulle resultatet från en undersökning som kartlägger upplevda analysramar skilja sig gentemot resultatet från denna studie genom en mer framträdande maktlöshetsinramning. Anledningen är för det första att ämnena *i sig* kan vara negativt laddade för mottagaren. För det andra beror det på att en andel av det som rapporteras utspelar sig på en maktelitnivå eller på en geografisk plats utan direkt anknytning till mottagaren. Möjligheten att få till stånd en förändring genom egen handlingskraft, engagemang eller organisering (se indikator M3) kan därför *upplevas* som omöjlig även om det inte är något som explicit uttrycks i nyhetspresentationen. Ett exempel på detta från kodningsprocessen är ett inslag som handlade om tiggares situation i Sverige. Tiggare rapporterades ha fått det allt svårare till följd av bland annat tiggeriförbud och minskad givmildhet. Men trots att tiggarna skulle kunna betraktas som maktlösa inför denna utveckling presenteras fall där aktörer har agerat för att nå en förbättring. Dessutom finns det inget i den faktiska presentationen som direkt beskriver situationen som svårlöst, oföränderlig eller okontrollerbar (ID:2485).

En annan hypotes är att lösningsorienteringsvärdet skulle sjunka något, eller åtminstone förändras i relation till vilka inslag analysramen är kopplad till. Jag har kodat inslag där

förbättringar *uttryckligen* har försökt att nås (L1), förslag på lösningar *uttryckligen* har framförts (L2) eller lösningar som har gett önskade resultat *presenteras* (L3) som tillhörande lösningsorientering. Men bara för att frågan i någon av indikatorerna L1, L2 eller L3 framförs explicit i inslaget behöver inte nödvändigtvis mottagaren uppleva lösningen som tillfredsställande. Kanske anser mottagaren att den presenterade lösningen i praktiken inte kommer lösa problemet, eller bara på marginalen. Kanske anses förslaget inte heller tillfredsställande eller eftersträvansvärt baserat på ideologisk eller värderingsmässig hållning. Att genomföra en studie kring de upplevda analysramarna hade därmed varit ett bra komplement och en nyttig jämförelsepunkt till denna studies resultat. Skiljer sig manifest presenterade och individuellt upplevda analysramar sig åt? Om så är fallet kanske inte närvaron av lösningsorientering vid nyhetspresentation är det som behöver åtgärdas för att minska kvantiteten nyhetsundvikare.

För att tillfredsställa vetenskaplig praxis hade denna studie också behövt replikeras. Då helst genom flera kodare för att nå interkodarreliabilitet. Detta är den första identifierade studien som kartlagt närvaron av lösningsorientering kvantitativt och genom en jämförelse med andra etablerade analysramar. Därför behöver studien följas upp med fler undersökningar för att verifiera, alternativt ifrågasätta, resultatet.

Som ett tredje förslag på framtida forskning skulle det vara nyttigt att genomföra en kvalitativ undersökning på ett urval av de inslag som jag kodat i denna studie. Detta för att uppmärksamma kommunikation som förmedlas latent, genom exempelvis tonfall, kroppsspråk, övrigt bildspråk eller semiotik. Dessutom skulle en sådan analys kunna utröna vilka ämnen och perspektiv som *uteslutits* från inramningen. Att porträttera ett ämne eller fenomen med hjälp av ett antal specifika ramar innebär oundvikligen att några perspektiv helt utesluts från presentationen (Entman, 1993:54). Vilka perspektiv som exkluderas från presentationen kan betraktas som lika centralt för inramningen som de perspektiv som inkluderas. Detta är analyser som inte gjorts inom ramen för denna studie utan fokus har snarare legat på kommunikation som förmedlats explicit för att minimera risken för godtycklig analys. Men för att för att komplettera kvantiteten manifest kommunikation som kodats i denna studie hade en grundligare analys av kommunikationen i ett urval inslag varit att föredra.

Ett fjärde alternativ till framtida studie vidgas utanför det medie- och kommunikationsvetenskapliga forskningsområdet. Det jag eftersöker är en gedigen psykologisk experimentell design som undersöker hur konstruktiv och lösningsorienterad journalistik hos traditionella nyhetsmedier påverkar mottagarna. Detta har gjorts (se t.ex. McIntyre & Sobel, 2017; McIntyre, 2019) men som det ser ut just nu är det mest mindre eller påhittade nyhetsartiklar som leder denna process. Traditionella nyhetsmedier – i synnerhet public service – riktar sig till ett brett spektrum av nyhetsanvändare som har vissa förväntningar och erfarenheter kring hur nyheterna

bör och brukar framställas. Hur påverkar ett nytt angreppssätt i nyhetsbevakning från traditionella nyhetsmedier publikens upplevelser, nyhetskonsumtion och samhällsengagemang? Eftersom inslaget av lösningsorientering mellan år 2009 och 2019 var relativt konstant i Morgonekot och Rapport hade det varit en bättre strategi att identifiera en etablerad nyhetspresentatör som uttryckligen inkorporerat lösningsorientering i sin presentation, eller planerar att göra det. Detta för att kunna göra en före och efter-jämförelse över hur upplevelsena – och beteendet i form av ökad nyhetskonsumtion – eventuellt har förändrats.

6.1.1 Lösningsorientering – relationen till public services nyhetsjournalistik

Här görs en återgång till den mer normativa diskussionen kring public services liksom journalistikens (o-)förenlighet (se rubrik 2.1.3) med lösningsorientering. Vad gäller den faktiska närvaron av lösningsorientering som redovisas i resultatet tycks de vara kompatibla. Men precis som uttrycktes i bakgrunden riskerar en kontextualiserande nyhetspresentation, en kategori som lösningsorientering befinner sig inom, att anklagas för icke-objektiv och partisk rapportering (Iyengar, 1991:14). Vad som lyfts upp som förslag på lösning eller förbättring behöver inte nödvändigtvis anses ändamålsenligt av samtliga. De framförda förslagen på lösning exkluderar oundvikligen andra alternativa förslag. Således finns det en inprogrammerad risk att en viss typ av lösning systematiskt presenteras framför en annan.

Men betraktat ur ett annat perspektiv är det svårt att motivera varför nyhetsvärderingen vad gäller förslag på lösningar och förbättringar av problem skulle grundas på andra principer än nyhetsvärderingen för övriga analysramar. Om individer karaktäriseras som maktlösa inför det som tas upp i ett nyhetsinslag är även det en porträttering som skulle kunna riskera kritik på liknande grunder. Dessutom har det skett en förändring av den journalistiska rapporteringen i allmänhet – från avrapporterande till mer tolkande journalistik (Djerf-Pierres, 1996:11;161;284;306; Roosvall & Widholm, 2019:22-23). Att lösningsorientering skulle riskera kritik för partisk och icke-objektiv nyhetsförmedling än övriga analysramar och den förändring som redan skett inom journalistiken är således svår motiverad.

Det ska tilläggas att den journalistiska rollen inte bara omfattar avrapportering och avspeglning av världshändelser. Journalistiken fyller samhällsviktiga funktioner i sin roll som granskare av bland annat förtroendevalda och offentliga aktörer. Dessa nyheter behöver rapporteras för att medborgarna ska kunna ta del av en rättvis och korrekt verklighetsbeskrivning som de sedan kan ha som underlag i möjligheten till att utkräva ansvar och att manifesteras förtroende genom allmänna val. Detta är ett av fundamenten i nyhetsmediernas demokratiska roll. Att granska aktörer innebär inte nödvändigtvis att det finns en lösning kopplad till ämnet. Men lika fullt är det nödvändigt att rapportera om. Att inkorporera en större grad lösningsorientering kan därmed riskera en framtvängd underprioritering av journalistikens centrala funktioner. Att samtliga delar

av begreppet lösningsorientering ryms i ett inslag är därmed inte alltid möjligt utan är styrt av såväl ämne som journalistisk roll. Vad gäller granskande journalistik omfattas dock en del av definitionen för lösningsorientering genom att en eller flera ansvariga ofta lyfts fram (Solutions Journalism Network, u.å.[B]).

Att vara lösningsorienterad betyder inte att nyhetsmedier frångår högt ställda principer av en rättvis rapportering ”i allmänhetens intresse” (Weibull m.fl., 2018:150–154) eller att nyheter med en negativ konnotation bortprioriteras. Åtminstone inte om en ska tro dess förespråkare som snarare hävdar att en lösningsorienterad gestaltning ger mer rättvis, heltäckande och kontextuell bild av verkligheten (Solutions Journalism Network, u.å. [B]; Dagan Wood, 2014). Att vara rättvis, heltäckande och kontextbeskrivande innebär varken att journalistiken eller public service överger sina demokratiska eller informationsfrämjande roller och principer. Varken inom granskande eller avrapporterande journalistik. Ämnet för nyheten sätter bara riktlinjer för vilka delar och hur mycket av begreppet lösningsorientering som är möjligt att inkludera.

6.3 Slutsats

Framställningen av lösningsorientering i Rapport och Morgonekots sändningar befann sig i mitten av övriga jämförda analysramar. Svar på frågeställning 1b är därmed att en fullvärdig lösningsorientering i genomsnitt närvarar dubbelt så mycket som den analysram som upplevs vara minst lösningsorienterad, nämligen maktlöshet. Ansvarstillskrivning, den analysram som teoretiskt befinner sig närmst lösningsorientering är i genomsnitt nästan lika framträdande. Konfliktramen, den analysram som karaktäriseras som problematiserande och relativt motsatt lösningsorientering, förekom i allmänhet en tredjedel mer än analysramen lösningsorientering. Det genomsnittliga värdet för den analysram som förutom kontextualisering inte innehöll något element av lösningsorientering, nämligen analysramen personifieringen/medmänsklighet, var knapp dubbelt så stort som indexvärdet för lösningsorientering.

Svaret på frågeställning 1a är att en knapp sjundedel av en fullvärdig lösningsorientering närvarar i nyhetsinslagen i genomsnitt. Denna siffra skiljer sig inte nämnvärt över tid eller mellan nyhetsprogram. Inte heller skiljer sig lösningsorienteringens förhållande till andra analysramar nämnvärt över tid eller mellan program, undantaget förändringar i konfliktramen. Svaren på frågeställningarna F2a och F2b är således att närvaron av lösningsorientering, liksom dess förhållande till övriga analysramar, är relativt bestående över tid frånsett förändringar i konfliktrinramningen.

Vad gäller frågeställning 3 överensstämmer samvariationstesten mellan analysramarna den på förhand konstruerade teoretiska modellen utan undantag. Avståndet mellan respektive analysram är inte symmetriskt och resultatet ska tolkas med försiktighet då två signifikansvärden var otillfredsställande. Hur som helst ger resultatet en indikator över analysramarnas relation till varandra. Då lösningsorientering framträder ökar

sannolikheten till att en annan analysram närvarar enligt följande schema (från mest till minst avlägsna): maktlöshet → konflikt → personifiering/medmänsklighet → ansvarstillskrivning.

Denna uppsats har minskat glappet som finns mellan den kvantitativa innehållsanalys- och effektmättningsforskningen. Problematiseringen bygger på att en andel av befolkningen undviker nyheter på grund av negativitet- och maktlöshetskänslan de väcker (Newman, 2019:25). Men denna respons är i praktiken bara grundad i *upplevelsen* av nyhetspresentationen. Påståendet har i denna undersökning testats i relation till en objektivt strukturerad innehållsanalys av den journalistiska presentationen. Vad gäller den genomsnittliga närvaron av maktlöshet är den mindre än dess teoretiska kontrast, lösningsorientering. Att publiken väljer bort nyheter till följd av en översköljande känsla av negativitet och maktlöshet kan därmed inte bara ha sin grund i den manifesta journalistiska inramningen. Den faktiska närvaron av analysramar som befinner sig på olika positioner i relation till lösningsorientering är mer nyanserad än så.

Att genomföra en kvantitativ innehållsanalys över lösningsorienterad porträttering i nyhetsmedier är det fält som denna studie gjort ett inledande bidrag inom. Dels genom att kartlägga hur stor den faktiska närvaron är av mer eller mindre lösningsorienterade porträtteringar och dels genom att konstruera en teoretisk modell över deras inbördes relationer.

Vidare ger detta ett underlag till Sveriges Television och Sveriges Radio att utgå ifrån vid en utvärdering av sin nyhetspresentation. Både i form kvantitativ data mätt över tid och på ett representativt urval nyhetssändningar samt genom konstruktionen av analys-schemat som användes i kodningsprocessen. Ett analys-schema som är konstruerat för att kunna användas oberoende av vem som kodar material och som är en bra utgångspunkt för att replikera denna studie eller komplettera resultatet med fler undersökningsperioder.

Huruvida det faktum att delar av lösningsorienteringsvariabeln representeras i knappt en tredjedel av inslagen och med ett genomsnittligt indexvärde på 0,14 är tillfredsställande överlåter jag till betraktare, journalister och i synnerhet Sveriges Television och Sveriges Radio att avgöra. Det blir till syvende och sist en fråga om vilken roll en förväntar sig att nyhetsmedia ska anta för att leva upp till idealet av sig självt.

7. Referenser

7.1 Litteraturförteckning

- Agerbrink, A. & Ohlsson Larsson, M. (2020). *NYHETSPERSPEKTIV I KRISEN – En studie om nyhetsvärdering i Public Service-medier under Coronakrisen 2020* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet. Hämtad från: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/65022>.
- Baden, C. (2020). Framing the news. I: K. W. Jorgensen & T. Hanitzsch (Red.), *The Handbook of Journalism Studies* (2:a uppl.) (s.229-245). Routledge.
- Capella, J. N. & Jamieson, K. H. (1996). *News frames, political cynicism, and media cynicism*. *Annals Of The American Academy Of Political And Social Science*, 546:71-84.
- Chandler, D. & Munday, R. (2020). *Dictionary of Media and Communication* (3:e uppl.). Aberystwyth: Oxford University Press.
- Cottle, S. & Rai, M. (2006). *Between display and deliberation: analyzing TV news as communicative architecture*. *Media, culture & society*, 28(2):163-189.
- Curry, A. L. & Hammonds, K. H. (2014). *The Power of Solutions Journalism*. Hämtat från The University of Texas at Austin. Center for Media Engagement: https://mediaengagement.org/wp-content/uploads/2014/06/ENP_SJN-report.pdf.
- Curry, A., Stroud, N. J. & McGregor, S. (2017). *Solutions journalism and news engagement*. Hämtat från The University of Texas at Austin. Center for Media Engagement: <https://mediaengagement.org/wp-content/uploads/2016/03/ENP-Solutions-Journalism-News-Engagement.pdf>.
- De Vreese, C. (2005). *News Framing: Theory and Typology*. *Information Design Journal*, 13(1):51-62.
- De Vreese, C. H., Peter, J. & Semetko, H. A. (2001). *Framing Politics at the Launch of the Euro: A Cross-National Comparative Study of Frames in the News*. *Political communication*, 18(2):107-122.
- Dimitrova, D. V., Kaid, L. L., Williams, A. P. & Trammell, K. D. (2005). *War on the Web: The Immediate News Framing of Gulf War II*. *Harvard international journal of press/politics*, 10(1):22-44.
- Dimitrova, D. & Strömbäck, J. (2010). *Exploring semi-structural differences in television news between the United States and Sweden*. *The international communication gazette*, 72(6):487-502.
- Djerf-Pierre, M. (1996). *Gröna Nyheter: Miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961-1994* (Doktorsavhandling). Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Entman, R. M. (1993). *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. *Journal of Communication*, 43(4):51-58.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2017) *Metodpraktikan*, 5:e uppl. Wolters Kluwer.

- Galtung, J. & Ruge, M. (1973). Structuring and selecting news. I: Cohen, S. & Young, J. (Red.), *The manufacture of news: social problems, deviance and the mass media* (s.62-72).
- Gyldensted, C. (2011). *Innovating News Journalism through Positive Psychology*. Master of Applied Positive Psychology (MAPP) Capstone Projects. 20. Hämtat från Penn Libraries. University of Pennsylvania: https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1024&context=mapp_capstone.
- Iyengar, S. (1991). *Is anyone responsible?: How television frames political issues*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3:e uppl.). Pennsylvania: SAGE.
- Lippmann, W. (1922/2008). *Public Opinion*. BN Publishing.
- Matthes, J. (2009). *What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005*. *Journalism & mass communication quarterly*, 86(2):349-367.
- McCombs, M. & Shaw, D. (1972). *The agenda-setting function of mass media*. *Public opinion quarterly*, 36(2):176-187.
- McIntyre, K. (2019). *Solutions Journalism: The effects of including solution information in news stories about social problems*. *Journalism practice*, 13(1):16-34.
- McIntyre, K., Dahmen, N. S. & Abdenour, J. (2018). *The contextualist function: US newspaper journalists value social responsibility*. *Journalism*, 19(12):1657-1675.
- McIntyre, K. & Sobel, M. (2017). *Motivating news audiences: Shock them or provide them with solutions?*. *Communications & Society*, 30(1):39-56.
- Mehmetoglu, M. & Jakobsen, G. (2016). *Applied Statistics Using Stata – A Guide for the Social Sciences*. Sage Publications Ltd.
- Neuman, W. R., Just, M. R. & Crigler, A. N. (1992). *Common knowledge: News and the Construction of Political Meaning*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Newman, N. (2019). Section 1. Executive Summary and Key Findings. I: N. Newman, R. Fletcher, A. Kalogeropoulos & R. K. Nielsen, *Reuters Institute Digital News Report 2019*.
- Riffe, D., Lacy, S., Watson, B. R. & Fico, F. (2019). *Analyzing media messages using quantitative content analysis in research* (4:e uppl.). Routledge.
- Roosvall, A. & Widholm, A. (2019). Allt mer tolkande journalistik. Subjektivitet, åsikter och känslor i nyhetsmedierna. I: M. Karlsson & L. Truedson (Red.), *Nyheter – allt mer en forskningsfråga? Mediastudiers innehållsanalys 2007-2018* (s.16-31). Institutet för mediastudier.
- Rosen, J. (1996). *Getting the connections right: Public Journalism and the Troubles in the Press*. New York: The Twentieth Century Fund Press.

- Seligman, M. E. P. & Peterson, C. (2001). Learned Helplessness. I: N. J. Smelser & P. B. Baltes (Red.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (s.8583-8586). Pergamon.
- Semetko, H. & Valkenburg, P. (2000). *Framing European politics: a content analysis of press and television news*. *Journal of Communication*, 50(2):93-109.
- Strömbäck, J. (2008). *På nyhetsmediernas agendor. En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV*. Sundsvall: DEMICOM/Studier i Politisk Kommunikation nr 18, Mittuniversitetet.
- Strömbäck, J. & van Aelst, P. (2010). *Exploring Some Antecedents of the Media's Framing of Election News: A Comparison of Swedish and Belgian Election News*. *The international journal of press/politics*, 15(1):41-59.
- Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. Stockholm: Liber.
- Weibull, L., Wadbring, I. & Ohlsson, J. (2018). *Det svenska medielandskapet. Traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens* (1:a uppl.). Göteborg: Liber.

7.2 Webbssidor

- Dagan Wood, S. [TEDx Talks]. (2014, 14 september). *The positive future of journalism / Seán Dagan Wood / TEDxSussexUniversity* [Videofil]. Hämtad 2020-11-25 från: <https://www.youtube.com/watch?v=zPy0xnymGR0&t=406s>.
- Förvaltningsstiftelsen. (u.å.). *Public service*. Hämtad 2020-11-25 från: <https://forvaltningsstiftelsen.se/public-service>.
- Myndigheten för press, radio och tv. (u.å.). *Det här är public service*. Hämtad 2020-11-26 från: <https://www.mpr.se/sanda-och-publicera-media/public-service/>.
- New York Times. (u.å.). *Fixes*. Hämtad 2020-11-25 från: <https://www.nytimes.com/column/fixes>.
- Positive News. (u.å.). *About Positive News*. Hämtad 2021-01-04 från <https://www.positive.news/about/>.
- Solutions Journalism Network. (u.å.[A]). *Our Impact*. Hämtad 2020-11-25 från: <https://www.solutionsjournalism.org/impact>.
- Solutions Journalism Network. (u.å.[B]). *Who we are*. Hämtad 2020-11-25 från: <https://www.solutionsjournalism.org/who-we-are/mission>.
- Strömbäck, J. [Fjärde Uppgiften]. (2018, 13 april). *Ökat medieutbud en utmaning för demokratin* [Videofil]. Hämtad 2020-11-27 från: <https://www.youtube.com/watch?v=wxoJbPe28UI&t=309s>.
- Sveriges Radio. (2017). *Om P1-morgon*. Hämtad 2020-11-30 från: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=394068>.

SVT. (u.å.). *Vår roll*. Hämtad 2020-11-25 från: <https://omoss.svt.se/var-roll.html>.

8. Appendix

8.1 Protokoll innehållsanalys

Protokoll (inspirerad av Riffe m.fl. [2019:104–107])

Introduktion

Protokoll över analys av nyhetsmedieinslag i radio och tv med utgångspunkten att kartlägga de kommunikativa ramar som används inom nyhetssändningar inom dessa medium.

Protokollet är uppdelat i tre sektioner: (1) definitioner, (2) beskrivning av hur respektive nyhetsinslag specificeras i datamängden samt mätning av tidsåtgång & (3) inramningsanalysens genomförande.

Kort definition & procedur

(1)

Undersökningen utgår från riksnyheter från de svenska nyhetsprogrammen Rapport i SVT1 (Sveriges Television) och Morgonekot i P1 (Sveriges Radio).

Ett nyhetsinslag definieras som de segment i nyhetsprogrammet som avhandlar ett fenomen/ämne. Då ett nytt fenomen/ämne börjar avhandlas slutar analysen av föregående. Ett och samma ämne kan belysas genom flera olika perspektiv. I dessa fall kodas de som samma inslag. Ett exempel är spåret av finanskrisen där SAAB gått tungt och man öppnar i första delen av ämnesavhandlingen om att använda de outnyttjade fabriksutrymmet till att delvis överta produktionen av en elbillverkarens bilar som ett komplement. Sedan avhandlas demonstrationer från SAAB-anställda och andra bilfabriksanställda mot nedläggning och för att behålla jobben (ID:2684). Allt detta kodas som samma inslag.

Innehåll i nyhetsinslagen som INTE tas i beaktning:

1. Programsegment med väderprognos. Obs. inkluderar inte övriga nyhetsinslag som berör väderfenomen (ex. naturkatastrofer, konsekvenser från extremvärme/-kyla etc.).
2. Nyhetssvepet i inledningen av varje program.
3. P1-morgon. Morgonekot i P1 är ett avbrott i programmet P1-morgon som sänds varje vardag mellan 05:30 och 9:30 (Sveriges Radio, 2017). Nyhetssändningen betraktas som avslutad då P1-morgons programledare åter hörs (i regel efter väderprognosen).
4. Enskilt programsegment med lokala nyheter. Obs. inkluderar inte lokala nyheter som avhandlas i riksnyhetssegmentet.
5. Programsegmentet A-Ekonomi som sänds i slutet av Rapport-sändningar 2009.
6. Latent kommunikation (ex. tonfall, kroppsspråk, semiotik, konnotationer kopplade till ord-/bildval, kameravinkel, porträttering i hel- eller halvkropp och zoom etc.).
7. Löpande undertext i bild som avhandlar annat ämne än det som tas upp i nyhetsinslaget (ex. Viktigt meddelande till allmänheten).

Variabler & operationaliseringar

(2)

V1: **Analysenhetens (inslagets) enskilda numrering** (värde i numerisk ordning efter första kodade inslaget: fr.o.m. första sändningen = 2001, 2002, 2003 osv).

V2: **Analysenhetens datum:** år-mån-dag (ex. 27 mars 2009 = 2009-03-27).

V3: **Medium** (1 = tv, 2 = radio).

V4: **Placering** (nyhetsinslagets placering i den enskilda sändningen, ex. första inslaget = 1, andra inslaget = 2 osv).

V5: **Tid** (tid som tillägnas varje nyhetsinslag [mm:ss], ex. nyhetsinslag om 1 min, 3 sek = 01:03).

Tiden börjar räknas från då ämnet börjar avhandlas genom presentation och avslutas då nästa börjar avhandlas. Vid programslut eller under eventuell paus mellan avhandlade ämnen avslutas tiden. Detta identifieras genom att ämnet inte längre avhandlas av nyhetsuppläsaren eller genom ett inslag. Tid avrundas till närmsta sekund.

(3)

Inramning:

Multivariabler (Riffe m.fl., 2019:64) innehållande flera binära indikatorer (frågor).

Varje fråga kan besvaras antingen JA eller NEJ för varje inslag. JA kodas som 1 och NEJ som 0. Antalet JA (1) divideras med antalet möjliga JA för varje ram vilket resulterar i ett värde mellan 0 och 1 (ex. 2 JA (1+1=2) och 2 NEJ (0+0=0) vid möjligt maxvärde 4: $2/4=0,5$).

V6, V7 & V8 är hämtade och översatta (min översättning) från Semetko & Valkenburg (2000:100).

V6: **Ansvarstillskrivning**

A1 Påstås att folkvalda inom någon nivå har möjlighet att lindra problemet?

A2 Påstås att folkvalda/beslutsfattare (statligt politiskt organ) inom någon nivå är ansvarig för det som avhandlas/problemet?

OBS! Indikator utvidgad från en smalare definition som anpassats till demokratiska omständigheter och på nationell nivå till att innefatta politiska beslutsfattare generellt och inkludera icke-nationella politiska beslutsnivåer.

A3 Påstås att en aktör är ansvarig för det som avhandlas/problemet?

OBS! Indikator utvidgad till att inbegripa aktörer [obs. ej folkvalda/beslutsfattare] i bredare bemärkelse än endast individer/grupper av individer som formulerades i originalet. Detta för att undvika risken för systematisk utslutning av denna indikator i de fall en aktör sägs vara ansvarig men aktören ifråga varken är politisk beslutsfattare eller en individ/grupp av individer (ex. företag eller myndighet).

A4 Påstås att problemet kräver brådskande handling?

V7: **Personifiering/medmänsklighet**

P1 Tilldelas det som avhandlas ett personligt exempel eller ”personligt avspegling”?

P2 Tillskrivs det som avhandlas adjektiv eller personliga vinjetter som genererar en känsla av upprördhet, empati, sympati eller medlidande?

P3 Uppmärksammas hur individer och grupper påverkas av det som avhandlas/problemet?

P4 Skildras det som avhandlas genom att rapportera om aktörens privata eller personliga angelägenheter?

P5 Innehåller inslaget visuell information som kan generera en känsla av upprördhet, empati, sympati eller medlidande? (tillämpas endast på inslagen i Rapport).

V8: **Konflikt**

K1 Framställs oenighet mellan partier, individer, grupper eller länder?

K2 Klandrar ett parti, individ, grupp eller land ett annat parti, individ, grupp eller land?

K3 Refererar inslaget till två eller fler sidor av det som avhandlas/problemet?

K4 Refererar inslaget till vinnare och förlorare?

V9: Maktlöshet

M1 Presenteras problem utan hänvisning till ansvarig *eller* utan förslag på lösning?

M2 Presenteras problem där ingen enskild aktör/individ sägs ha kontroll över det som avhandlas/problemet?

M3 Härleds rapporterade problem från en instans där individers möjligheter till att nå en förändring genom handling, engagemang eller organisering sägs vara liten/närmast obefintlig?

M4 Påstås att en lösning på problemet är svår/närmast omöjlig?

V10: Lösningsorientering

L1 Presenteras fall där aktörer har agerat för att nå en förbättring av ett problem?

L2 Föreslås någon lösning på det som avhandlas/problemet? (härstammar från ansvarstillskrivningsramen [Semetko & Valkenburg, 2000:100]).

L3 Presenteras fall där lösningar har gett önskade resultat?

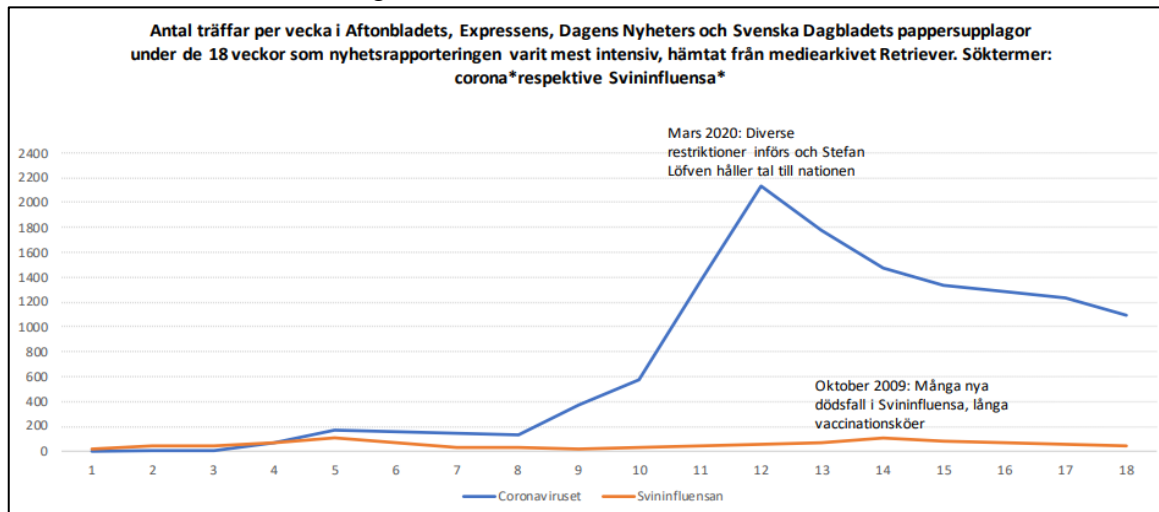
V11: Övrigt (inslag utan inramning V6, V7, V8, V9, V10 = 1, annars kodat som 0)

Antingen i form av ren avrapportering utan att någon analysram används.

Annan inramning exempel: glädje/framgång/firande varifrån föranledande problem/utmaning inte presenteras (såsom idrottsframgång, uppmärksammande/firande av händelse/minne av händelse, goda allmänmänskliga handlingar)

8.2 Skillnad mellan svininfluensan 2009 och Corona 2020 i mediebevakning

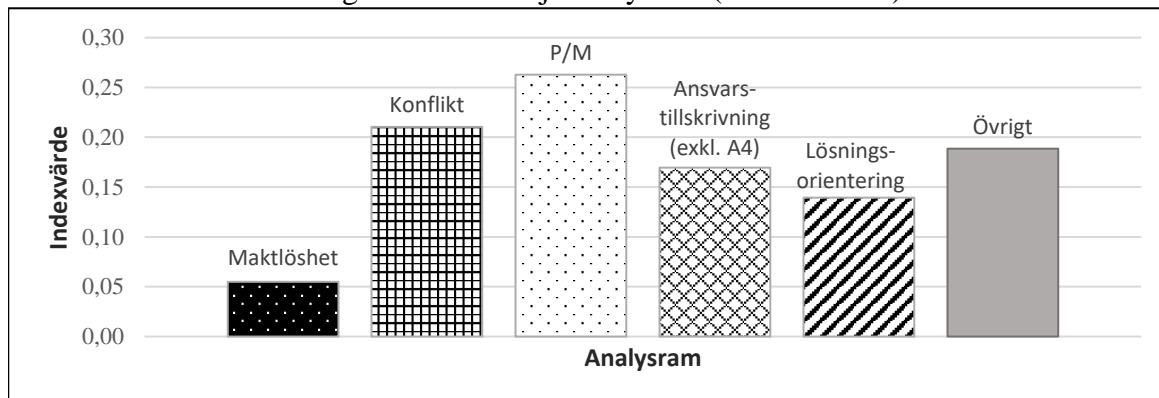
Tabell 8.1 – Mediebevakning svininfluensan kontra Corona.

Kommentar: Delad från Marina Ghersetti (personlig kommunikation, 2020, 25 november).

8.3 Övrig resultatredovisning

Tabell 8.2 – Genomsnittligt värde för varje analysram (exklusive A4).

Kommentar: Den genomsnittliga halten av respektive analysenhet (exklusive indikator A4 i ansvarstillskrivning) för samtliga analyserade inslag (N = 875).

Tabell 8.3 – Samnärvaron mellan teoretiskt skilda indikatorer.

L1 tillsammans med		L2 tillsammans med		L3 tillsammans med	
Maktlöshet		Maktlöshet		Maktlöshet	
M1	6,63%	M1	2,61%	M1	0%
M2	2,21%	M2	1,96%	M2	0%
M3	3,31%	M3	3,27%	M3	0%
M4	11,05%	M4	11,11%	M4	3,13%
Konflikt		Konflikt		Konflikt	
K1	25,41%	K1	22,22%	K1	12,50%
K2	19,89%	K2	18,30%	K2	6,25%
K3	34,81%	K3	39,22%	K3	18,75%
K4	4,42%	K4	6,54%	K4	3,13%

Kommentar: Närvaron av respektive indikator för maktlöshet- och konfliktvariabeln då L1, L2 respektive L3 är kodade som 1 (dvs. främträder i inslaget).

Tabell 8.4 – Korrelationstest mellan teoretiskt skilda indikatorer.

Korrelation L1

	l1	m1	m2	m3	m4	k1	k2	k3	k4
l1	1								
m1	-0.0409	1							
m2	0.0195	0.206***	1						
m3	-0.0466	0.175***	0.203***	1					
m4	0.110**	-0.0108	0.0785*	0.0902**	1				
k1	-0.0153	-0.0712*	-0.0400	0.119***	0.0556	1			
k2	0.0212	-0.0442	0.0286	0.215***	0.0562	0.309***	1		
k3	0.0193	-0.0577	-0.0179	0.145***	0.122***	0.646***	0.353***	1	
k4	-0.0372	-0.0636	0.00272	0.107**	0.116***	0.188***	0.0753*	0.214***	1

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Korrelation L2

	l2	m1	m2	m3	m4	k1	k2	k3	k4
l2	1								
m1	-0.102**	1							
m2	0.00874	0.206***	1						
m3	-0.0429	0.175***	0.203***	1					
m4	0.101**	-0.0108	0.0785*	0.0902**	1				
k1	-0.0470	-0.0712*	-0.0400	0.119***	0.0556	1			
k2	0.000178	-0.0442	0.0286	0.215***	0.0562	0.309***	1		
k3	0.0606	-0.0577	-0.0179	0.145***	0.122***	0.646***	0.353***	1	
k4	0.00697	-0.0636	0.00272	0.107**	0.116***	0.188***	0.0753*	0.214***	1

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

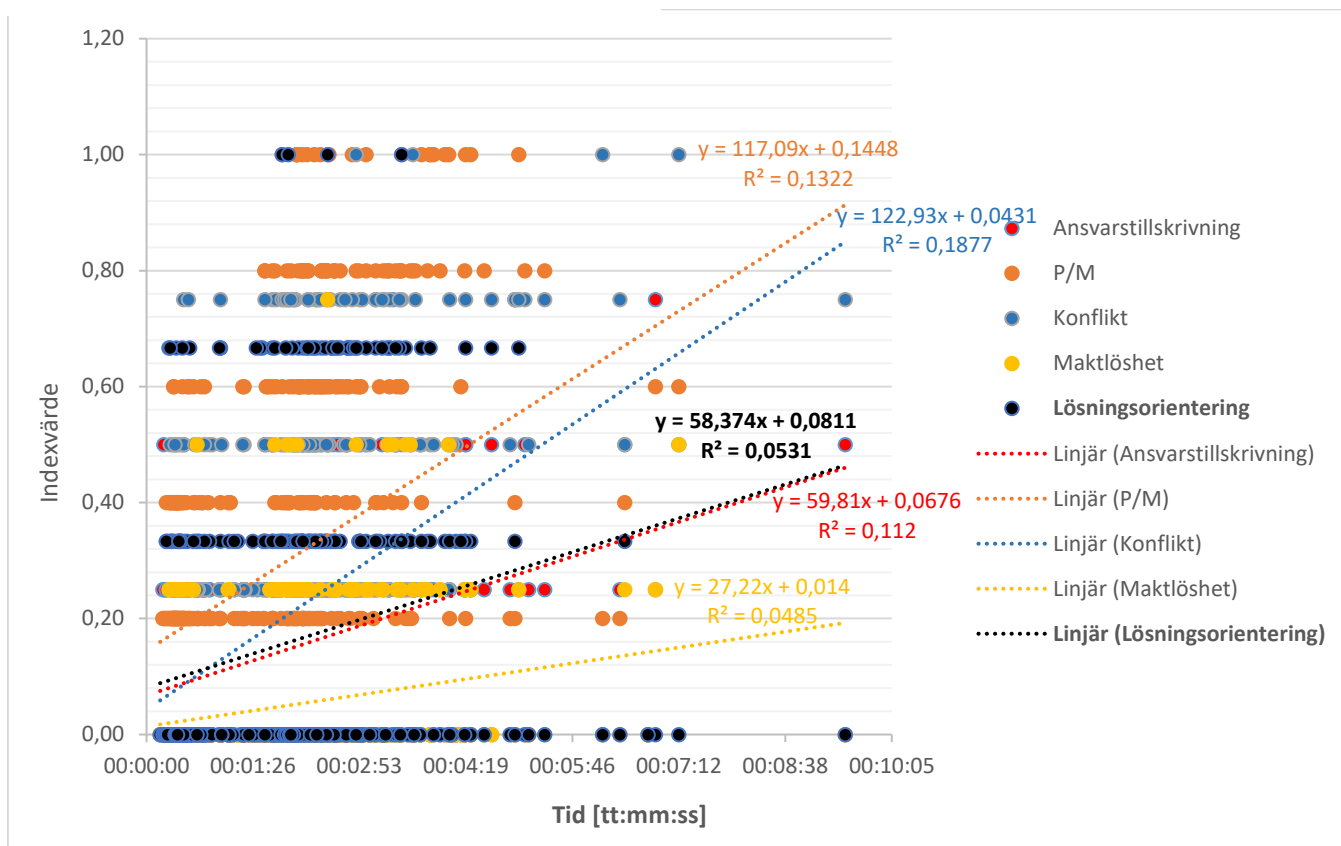
Korrelation L3

	l3	m1	m2	m3	m4	k1	k2	k3	k4
l3	1								
m1	-0.0610	1							
m2	-0.0257	0.206***	1						
m3	-0.0464	0.175***	0.203***	1					
m4	-0.0232	-0.0108	0.0785*	0.0902**	1				
k1	-0.0627	-0.0712*	-0.0400	0.119***	0.0556	1			
k2	-0.0607	-0.0442	0.0286	0.215***	0.0562	0.309***	1		
k3	-0.0592	-0.0577	-0.0179	0.145***	0.122***	0.646***	0.353***	1	
k4	-0.0247	-0.0636	0.00272	0.107**	0.116***	0.188***	0.0753*	0.214***	1

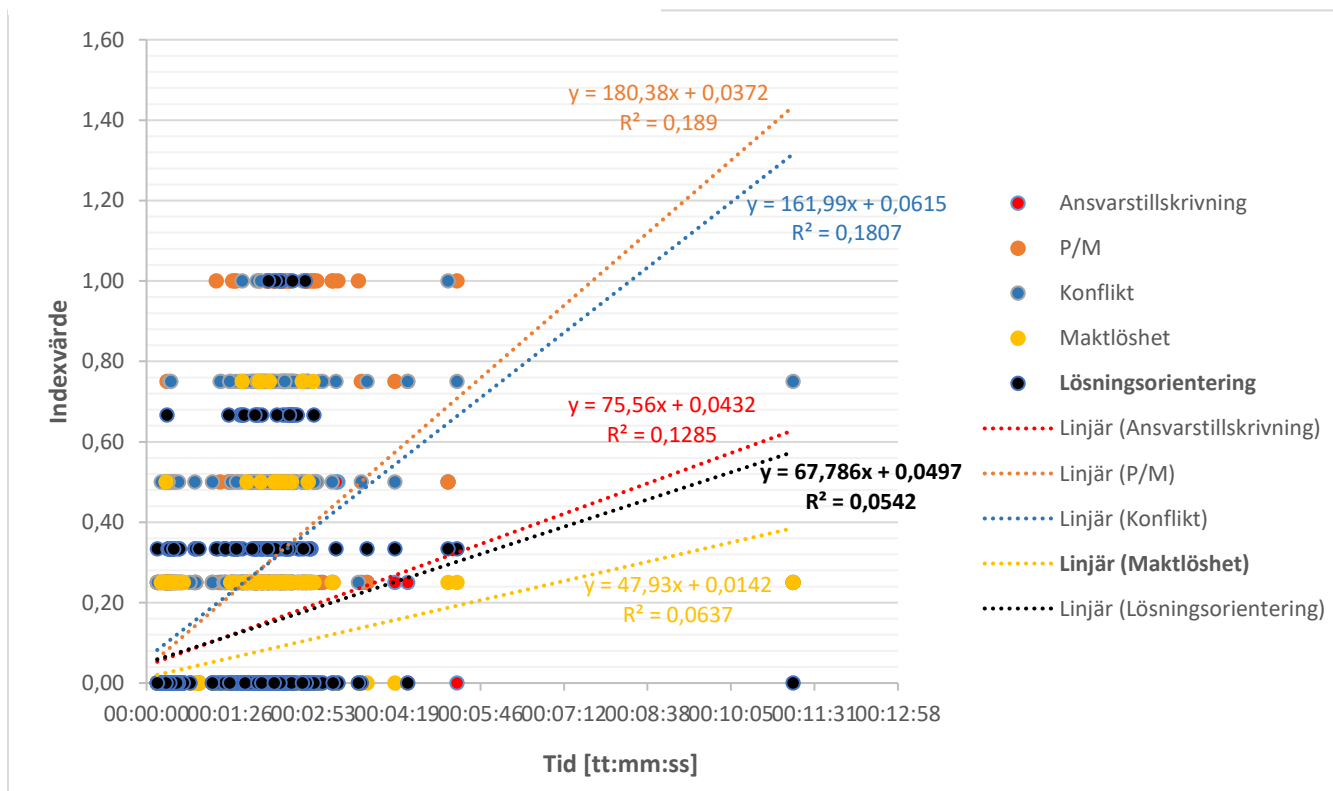
* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Kommentar: Värden som anger korrelation mellan indikatorerna för analysram X (axeln ovanför värdena) och Y (axeln till vänster om värdena). Korrelationstest mellan lösningsorientering och de analysramar som teoretiskt befinner sig längst ifrån lösningsorienteringsporträttering, nämligen maktlöshet respektive konflikt.

Tabell 8.5 – Analysramarnas tidsåtgång (SVT).

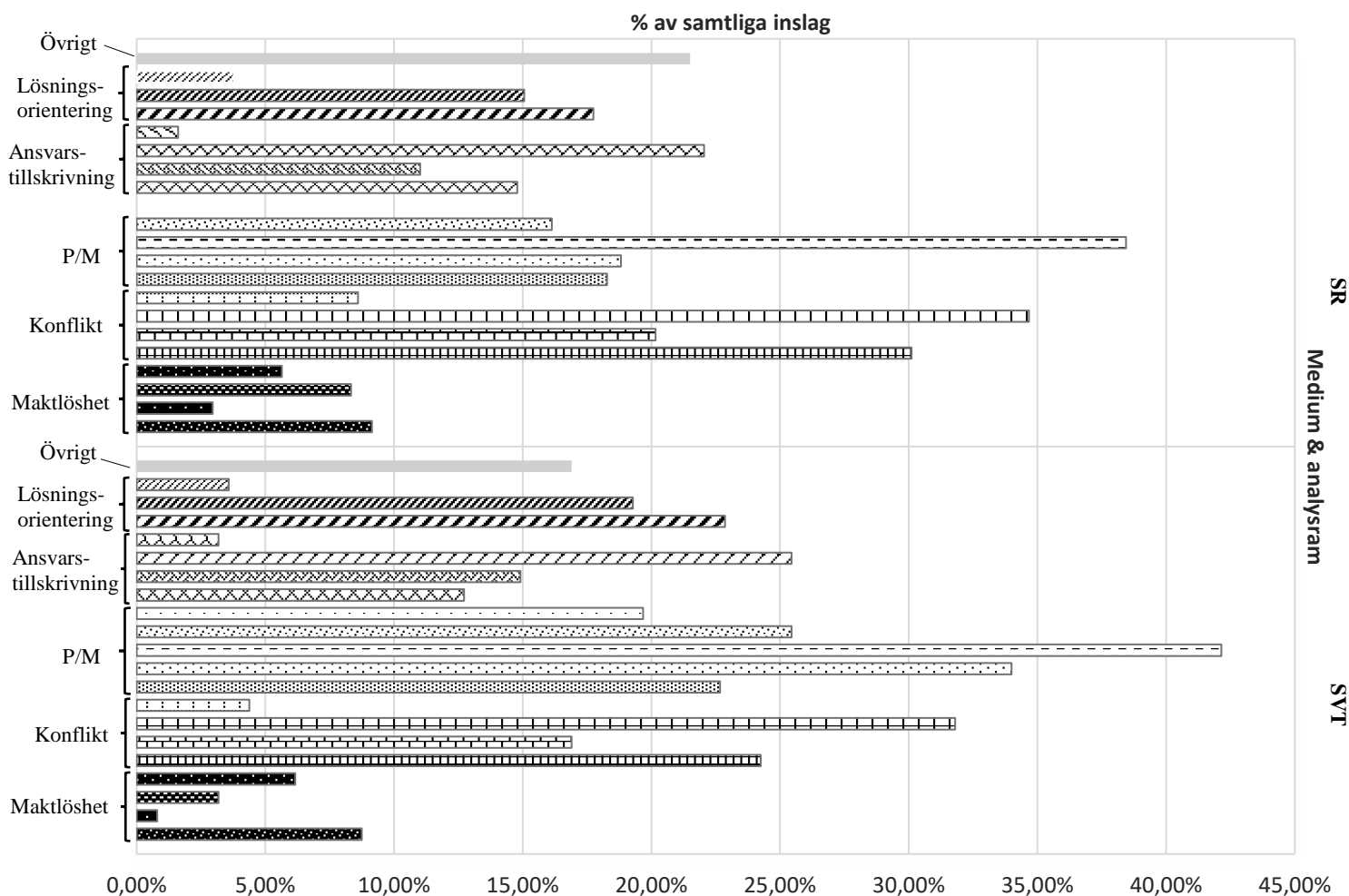

Tabell 8.6 – Analysramarnas tidsåtgång (SR).

Kommentar (gäller både Tabell 8.5 och 8.6): Varje punkt representerar en kodning för respektive analysram för detta specifika indexvärde (anges på Y-axeln). Linjerna som är utritade representera trenderna för respektive analysram betraktat utifrån tid per indexvärde. Mer brant lutning innebär mindre tidsåtgång för att få ett högt indexvärde (lutning angett i sifferkoefficient anges i varje ekvation). R^2 (dvs. "andel förklarad varians" [Esaiasson m.fl., 2017:395]) är relativt låg för samtliga linjer. Alltför långtgående slutsatsdragningar ska därmed inte härledas från dessa redovisningar.

Tabell 8.7 – Genomsnittsnärvaro för respektive indikator/nyhetsprogram.

	SVT		SR	
■ [Övrigt]	16,90%	<i>n</i> = 85	21,51%	<i>n</i> = 80
▨ [L3]	3,58%	<i>n</i> = 18	3,76%	<i>n</i> = 14
▩ [L2]	19,28%	<i>n</i> = 97	15,05%	<i>n</i> = 56
▪ [L1]	22,86%	<i>n</i> = 115	17,74%	<i>n</i> = 66
▧ [A4]	3,18%	<i>n</i> = 16	1,61%	<i>n</i> = 6
▦ [A3]	25,45%	<i>n</i> = 128	22,04%	<i>n</i> = 82
▥ [A2]	14,91%	<i>n</i> = 75	11,02%	<i>n</i> = 41
▤ [A1]	12,72%	<i>n</i> = 64	14,78%	<i>n</i> = 55
▣ [P5]	19,68%	<i>n</i> = 99	0,00%	<i>n</i> = 0
▢ [P4]	25,45%	<i>n</i> = 128	16,13%	<i>n</i> = 60
□ [P3]	42,15%	<i>n</i> = 212	38,44%	<i>n</i> = 143
■ [P2]	34,00%	<i>n</i> = 171	18,82%	<i>n</i> = 70
▟ [P1]	22,66%	<i>n</i> = 114	18,28%	<i>n</i> = 68
▤ [K4]	4,37%	<i>n</i> = 22	8,60%	<i>n</i> = 32
▣ [K3]	31,81%	<i>n</i> = 160	34,68%	<i>n</i> = 129
▢ [K2]	16,90%	<i>n</i> = 85	20,16%	<i>n</i> = 75
□ [K1]	24,25%	<i>n</i> = 122	30,11%	<i>n</i> = 112
▤ [M4]	6,16%	<i>n</i> = 31	5,65%	<i>n</i> = 21
▥ [M3]	3,18%	<i>n</i> = 16	8,33%	<i>n</i> = 31
▦ [M2]	0,80%	<i>n</i> = 4	2,96%	<i>n</i> = 11
▧ [M1]	8,75%	<i>n</i> = 44	9,14%	<i>n</i> = 34

Kommentar: En redovisning över det genomsnittliga värdet för respektive indikator (inkl. Övrigt) uppdelat för inslag i SVT (*n* = 503) respektive SR (*n* = 372) (*N* = 875).